

**Philological
Sciences Journal**

ISSN 2959-3212 (print)
ISSN 3006-8738 (online)

PHILOLOGICAL SCIENCES JOURNAL

№3, Vol.7

2024

Philological
Sciences Journal

ISSN 2959-3212 (print)
ISSN 3006-8738 (online)

PHILOLOGICAL SCIENCES JOURNAL

2024, Volume 7, Number 3

2023 жылдан бастап шығады

Founded in 2023

Выходит с 2023 года

Жылына 4 рет шығады

Published 4 times a year

Выходит 4 раза в год

Қызылорда / Kyzylorda / Кызылорда
2024

Ғылыми редактор: Б.С. Каримова, филология ғылымдарының кандидаты,
Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті (Қызылорда, Қазақстан)
Ғылыми редактордың орынбасары: М.Ә. Бөрібаева, филология ғылымдарының
кандидаты, Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті (Қызылорда, Қазақстан)

Редакция алқасы

Александр Цой	филология ғылымдарының докторы, профессор, Лодзь университеті, Польша
Бағдат Кәрібозұлы	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті, Қызылорда, Қазақстан
Байрам Дүрбілмез	филология ғылымдарының докторы, профессор, Невшехир Хажы Бектас Вели университеті, Түркия
Ғабит Тұяқбаев	филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті, Қызылорда, Қазақстан
Джихангир Қызылөзен	филология ғылымдарының докторы, доцент, Гюнюшхане университеті, Түркия
Дусмамат Кулмаматов	филология ғылымдарының докторы, профессор, Өзбек мемлекеттік әлем тілдері университеті, Ташкент, Өзбекстан
Иннокентий Новгородов	филология ғылымдарының докторы, профессор, «Crede Experto: транспорт, қоғам, білім беру, тіл» халықаралық журналының редакция алқасының мүшесі, Якутск, Саха Республикасы (Якутия)
Күлдірсін Сарышова	филология ғылымдарының кандидаты, Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті, Қызылорда, Қазақстан
Нұрмира Жұмай	PhD, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
Нұрсұлу Шаймерденова	филология ғылымдарының докторы, профессор, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан
Оджал Оғуз	PhD, профессор, Хаджи Байрам Вели университеті, Анкара, Түркия
Сәуле Тажибаева	филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
Серік Негимов	филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
Татьяна Сенькевич	филология ғылымдарының кандидаты, доцент, А.С. Пушкин атындағы Брест мемлекеттік университеті, Брест, Беларусь
Хулия Касапоглу Ченгел	PhD, профессор, Хаджи Байрам Вели университеті, Анкара, Түркия
Шахриёр Сафаров	филология ғылымдарының докторы, профессор, Самарқан мемлекеттік шетел тілдері институты, Самарқан, Өзбекстан
Абитова Жанар	жауапты хатшы, педагогика ғылымдарының магистрі, Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті, Қызылорда, Қазақстан

©Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті, 2024

Academic editor-in chief: B.S. Karimova, Candidate of Philological Sciences
Korkyt Ata Kyzylorda University (Kyzylorda, Kazakhstan)
Deputy academic editor: M.A. Buribayeva, Candidate of Philological Sciences
Korkyt Ata Kyzylorda University (Kyzylorda, Kazakhstan)

Editorial Board

Alexander Tsoi	Doctor of Philology, Professor, University of Lodz, Lodz, Poland
Bagdat Karbozov	Doctor of Philology, Professor, Korkyt Ata Kyzylorda University, Kyzylorda, Kazakhstan
Bayram Durbilmez	Doctor of Philology, Professor, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Turkey
Gabit Tuyakbayev	Candidate of Philological Sciences, associate professor, Korkyt Ata Kyzylorda University, Kyzylorda, Kazakhstan
Dzhihangir Kyzylozen	Doctor of Philology, Associate Professor, Gümüşhane University, Turkey
Dusmamat Kulmamatov	Doctor of Philology, Professor, Uzbek State University of World Languages, Tashkent, Uzbekistan
Innokentyi Novgorodov	Doctor of Philology, Professor, Member of the Editorial Board of the International Journal "Crede Experto: transport, society, education, language", Republic of Sakha (Yakutia)
Kuldirsin Saryshova	Candidate of Philological Sciences, Korkyt Ata Kyzylorda University, Kyzylorda, Kazakhstan
Nurmira Zhumay	Doctor of Philosophy (PhD), L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan
Nursulu Shaimerdenova	Doctor of Philology, Professor, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan
Odzhal Ogyz	Doctor of Philosophy (PhD), Professor, Hacı Bayram Veli University, Ankara, Turkey
Saule Tazhibayeva	Doctor of Philology, Professor, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan
Serik Negimov	Doctor of Philology, Professor, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan
Tatyana Senkevich	Candidate of Philology, Associate Professor, A.S. Pushkin Brest State University, Brest, Belarus
Huliya Kasapoglu Chengel	Doctor of Philology, Professor, Hacı Bayram Veli University, Ankara, Turkey
Shakhriyor Safarov	Doctor of Philology, Professor, Samarkand State Institute of Foreign Languages, Samarkand, Uzbekistan
Zhanar Abitova	Executive Secretary, Master of Pedagogical Sciences, Korkyt Ata Kyzylorda University, Kyzylorda, Kazakhstan

©Korkyt Ata Kyzylorda University, 2024

Научный редактор: Б.С. Каримова, кандидат филологических наук,
Кызылординский университет имени Коркыт Ата (Кызылорда, Казахстан)
Заместитель научного редактора: М.А. Бурибаева, кандидат филологических наук,
Кызылординский университет имени Коркыт Ата (Кызылорда, Казахстан)

Редакционная коллегия

Александр Цой	доктор филологических наук, профессор, Лодзинский университет, Лодзь, Польша
Багдат Карбозулы	доктор филологических наук, профессор, Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан
Байрам Дурбилмез	доктор филологических наук, профессор, Университет Невшехир Хажы Бектас Вели, Турция
Габит Туякбаев	кандидат филологических наук, ассоциированный профессор, Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан
Джихангир Кызылозен	доктор филологических наук, доцент, Университет Гюмюшхане, Турция
Дусмамат Кулмаматов	доктор филологических наук, профессор, Узбекский государственный университет мировых языков, Ташкент, Узбекистан
Иннокентий Новгородов	доктор филологических наук, профессор, член редакционной коллегии Международного журнала «Crede Experito: транспорт, общество, образование, язык», Якутск, Республика Саха (Якутия)
Кульдирсин Сарышова	кандидат филологических наук, Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан
Нурмира Жумай	PhD, Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Нурсулу Шаймерденова	доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан
Оджал Огуз	PhD, профессор, Университет Хаджи Байрам Вели, Анкара, Турция
Сауле Тажибаева	доктор филологических наук, профессор, Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Серик Негимов	доктор филологических наук, профессор, Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Татьяна Сенькевич	кандидат филологических наук, доцент, Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина, Брест, Беларусь
Хулия Касапоглу Ченгел	PhD, профессор, Университет Хаджи Байрам Вели, Анкара, Турция
Шахриёр Сафаров	доктор филологических наук, профессор, Самаркандский государственный институт иностранных языков, Самарканд, Узбекистан
Абитова Жанар	ответственный секретарь, магистр педагогических наук, Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан

МАЗМҰНЫ / CONTENT / СОДЕРЖАНИЕ

<i>Ерсұлтанова Қ.Ж.</i> Тіл экологиясы: ғаламтордағы қазақ тілі.....	
<i>Yersultanova K.Zh.</i> Language ecology: kazakh language in global internet.....	7
<i>Ерсұлтанова Қ.Ж.</i> Экология языка: казахский язык в просторах интернета.....	
<i>Karimova S.S., Shamina E.A., Khudaiberdina D.A.</i> Cultural specifics of the concept of 'happiness' of elite personalities: Abdulla Kadiri, Murat Auevov, Vladislav Tatarkevich.....	
<i>Каримова С.С., Шамина Е.А., Худайбердина Д.А.</i> Культурные особенности концепта «счастье» у элитарных личностей: Абдулла Кадири, Мурат Ауэзов, Владислав Татаркевич.....	16
<i>Каримова С.С., Шамина Е.А., Худайбердина Д.А.</i> Элитарлық тұлғалардың «бақыт» тұжырымдамасының мәдени ерекшеліктері: Абдулла Кадири, Мұрат Әуезов, Владислав Татаркевич	
<i>Safarov Sh.S., Nurakhynova A.S.</i> Intralinguistic and extralinguistic causes of phonological interference.....	
<i>Сафаров Ш.С., Нұрахынова А.С.</i> Фонологиялық интерференцияның интралингвистикалық және экстралингвистикалық себептері.....	28
<i>Сафаров Ш.С., Нұрахынова А.С.</i> Интралингвистические и экстралингвистические причины фонологической интерференции.....	
<i>Tuimebayev Zh., Abdiman Zh.</i> Inaugural address and inauguration ceremony: symbolism, rituals and political message.....	
<i>Түймебаев Ж., Абдиман Ж.</i> Инаугурационная речь и церемония инаугурации: символизм, ритуалы и политическое послание.....	37
<i>Түймебаев Ж., Абдиман Ж.</i> Инаугурациялық сөз және инаугурация рәсімі: символизм, ритуалдар және саяси жолдау.....	
<i>Halimova F.R., Kenessova M.B.</i> Interpretation of the conceptual field in cognitive linguistics.....	
<i>Халимова Ф.Р., Кенесова М.Б.</i> Интерпретация концептуального поля в когнитивной лингвистике.....	44
<i>Халимова Ф.Р., Кеңесова М.Б.</i> Когнитивті лингвистикадағы тұжырымдамалық өрісті түсіндіру.....	

FTAMP 16.21.61

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.036>

Қ.Ж. Ерсұлтанова

E-mail: karakoz_yersultanova@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

ТІЛ ЭКОЛОГИЯСЫ: ҒАЛАМТОРДАҒЫ ҚАЗАҚ ТІЛІ

Аннотация

Мақалада лингвистика ғылымында соңғы кезде өзекті бола бастаған жаңа бағыт – тіл экологиясы қарастырылған. Табиғи орта сияқты тілді де қорғау әрі сақтау қажет. Тіл экологиясы сөйлеу ортасының ресурстарын дұрыс пайдалануға ғана емес, әр түрлі себептерге байланысты орын алуы ықтимал тілді «ластайтын», оның тазалығына «қауіп төндіретін» лингвистикалық құбылыстарға жол бермеуге бағытталады. Себебі тіл – қарым-қатынас жасау мен ақпарат алмасудың басты құралы.

Қоғамның барлық әлеуметтік-экономикалық саласында қолданыс тапқан онлайн форматтағы бұқаралық ақпараттық құралдар, түрлі сайттар, әлеуметтік желілер, ақпараттық порталдардың, басқа да ғаламтор өнімдерінің бүгінгі таңда негізгі ақпараттық кеңістік қызметін атқарып отырғаны белгілі.

Қазақ тілінің ғаламторға шығып, прагматикалық кеңістігінің ұлғаюымен қатар сандық форматтағы қарым-қатынас уақытын қысқарту мен коммуникацияны жеңілдету мақсатында аббревиатуралардың, бұрмаланған сөздердің көбірек қолданылуы сияқты жағдайлар орын алуда. Бұл лексика-грамматикалық және стилистикалық нормалардың біртіндеп бұзылуына әкеліп соғады, демек жалпы сөйлеу мәдениетіне теріс әсер етеді. Осы орайда аталып отырған жаһандық желідегі ақпараттық өнімдердің тіл тазалығына, қазіргі қазақ тілінің экологиясына тигізіп жатқан ықпалы тек тілші-ғалымдардың емес, тұтас жұртшылықтың назарын аударарлық көкейкесті мәселеге айналып отыр.

Түптеп келгенде тіл экологиясы кешенді әрі саналы көзқарасты қажет етеді. Тілге қамқорлық жасау, оны сақтап байыту – кез келген қоғам алдындағы маңызды міндет.

Тірек сөздер:

Тіл экологиясы, тіл тазалығы, ғаламтор тілі, қазақ тілі, сөйлеу мәдениеті, коммуникация.

Сілтеме жасау үшін:

Ерсұлтанова Қ.Ж. Тіл экологиясы: ғаламтордағы қазақ тілі // Philological Sciences Journal. – 2024. – Vol.7. – №3. – Pp. 7-15.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.036>

Кіріспе

Тіл экологиясы – қазіргі тілтану ғылымындағы маңызды ғылыми бағыт. Табиғи орта сияқты тілді де қорғау, сақтау қажет. Тіл экологиясы тілдік бірліктерді орынды пайдалануға ғана емес, сонымен қатар түрлі себептермен пайда болатын тілді «ластаушы» құбылыстарды болдырмауға бағытталады.

Бүгінгі ғаламтор ғасырында ақпараттық технологиялар мен әлеуметтік желілердің тілдік жағдаятқа тигізіп отырған ықпалын ескерген жөн. Коммуникацияны жеңілдету, қарым-қатынас уақытын ықшамдау мақсатында адамдар қысқарған, бұрмаланған сөздерді

жиі қолданады. Бұның салдарынан грамматикалық және стилистикалық нормалар біртіндеп бұзылады.

Мұнымен қоса ғаламтордағы басқа тілдерден алынған сөздер мен сөз тіркестерінің әсерін елемеуге болмайды. Жаһандану, ғаламтор кеңістігіндегі ашық шекара тілдің жат элементтермен қанықтырылуына ықпал етті. Бір жағынан, аталмыш құбылыс тілді байытады, дегенмен ол тіл болмысына теріс әсер етуі ықтимал. Еліміздегі саяси-әлеуметтік, тарихи-географиялық жағдайларға байланысты орыс тілінің айтарлықтай ықпал еткені белгілі. Қазіргі таңда дүние жүзінде ағылшын тілінің үстемдік құруы, ғылым мен техника тіліне айналуы себебінен ағылшын сөздері де қазақ тіліне сыналап кіруде. Сонымен қатар еліміздегі діни ағымдар әсерінен араб сөздерінің қазақ фонетикасына бейімделместен сол қалпы қолданылуы көрініс табуда. Бұл тұста ана тіліне нұқсан келтірмей, оның өзіне тән, қайталанбас ерекшелігін сақтай отырып, жаңа сөздерді кіріктіре білу маңызды. Себебі қазақ тілінің табиғи, таза қалпын сақтап қалу – еліміздегі аса өзекті, көкейкесті мәселелердің бірі.

Тәуелсіздігіміздің арқасында ғаламтордағы ақпараттық құралдар мемлекеттік тілде сөйлеп жүргені белгілі. Көпшілік назарындағы ғаламтор өнімдерінің бүгінгі күні тілге тигізіп жатқан ықпалы өте зор. Осы орайда қазақ тілінің қазіргі жаһандық ақпараттық желідегі қолданылу сипаты мен тіл тазалығы, тіл экологиясы мәселелерін зерттеп-зерделеу маңызды болып отыр.

Аталған мақала ғаламтор ресурстарындағы қазақ тілінің тіл экологиясына қатысты тұстарына, оның лексика-грамматикалық және прагматикалық жақтарына ғылыми тұрғыдан шолу жүргізеді.

Зерттеу материалдары мен әдістері

Тіл экологиясын сақтаудың маңыздылығы мынада: тіл адамның ойлауы мен мәдениетін қалыптастырады, тұлғааралық қатынастарды анықтайды. Осы орайда мақалада тіл білімінің зерттеу амалдары мен тәсілдері кешенді түрде қолданылады: жинақтау, лингвистикалық сұрыптау, жүйелеу, модельдеу, сипаттау тәсілдері, лексика-семантикалық талдау. Жұмыстың мақсат-міндеттеріне сәйкес шетелдік және отандық ғалымдардың тіл экологиясына қатысты пікірлеріне, еңбектеріне шолу жасалады.

Тақырыпқа сәйкес зерттеу материалдары ретінде ғаламтордағы ақпараттық құралдардан, әлеуметтік желілерден, өзге де ғаламтор ресурстарынан алынған тілдік материалдар пайдаланылды.

Нәтижелер мен талқылау

Қазақ елі байрағын өз қолына алғалы бері қоғамның әр саласында түрлі өзгерістер болып жатыр. Ол өзгерістің барлығы – еліміздің іргесін нығайта түсуге бағытталған, мемлекетіміздің бәсекеге қабілеттілігін арттыру жолында жасалып жатқан игі шаралардың бір парасы. Сол сияқты тіл білімі саласы да уақыт ілгері жылжыған сайын жаңалыққа толып, дамудың жаңа белесіне көтерілуде. Ғылымның алға басуымен бірге зерттеп-зерделеуді талап ететін көкейкесті мәселелер лингвистикалық тұрғыдан айқындалып келеді. Бұған қарап тілтану саласындағы соны бетбұрыстың барлығын заман талабынан туындаған заңды құбылыс екенін түсінеміз.

Бұған қоса қазіргі қоғамда коммуникацияның түрлері мен әдістері қарқынды дамуда. Ғаламтор жаһандық желісі арнайы коммуникативтік орта ретінде қарым-қатынастың жаңа тәсілдерін, сөйлеу әрекетінің, тілдің өмір сүруінің жаңа формаларын алып келді. Ауызша және жазбаша сөйлеу мәдениеті адамның әлеуметтік байланыстарын, мәдениетаралық коммуникацияны, ақпарат алмасуды және тілдік мәдениетті қалыптастыруда шешуші рөл атқарады. Интернет лексикасының лингвистикалық сипаты, әсіресе сауаттылығы тілдің функциялық және мәдени аспектілерімен тығыз байланысты.

Заманауи қоғамдағы сөйлеу ахуалы адамдардың ұлттық тілі мен мәдениетінің жалпы жағдайын анықтайды. Тіл экологиясы тілдің сыртқы түрін, оған не әсер ететінін және оның қандай нәтижеге әкелетінін қарастырады. Күнделікті өмірде жат сөздердің пайда болуы тілдің бұзылуына немесе тіпті жойылуына жақындатуы мүмкін. Тіл экологиясын сақтаудың маңыздылығы мынада: тіл адамның ойлауы мен мәдениетін қалыптастырады, тұлғааралық қатынастарды анықтайды.

Қазіргі қазақ тіліндегі ғаламтор тілінің ахуалын зерделеп, тілдік орта мәселесін, оның өзгеру, өрбу динамикасын, тілдің қарыштауына, тілді қолдануға кері әсер ететін себептерді айқындап және қазақ тілін – қазақ халқының мәдени жадын, тарихи жадын сақтаушы, оларды қайта жаңғыртушы, ұрпақтардың рухани дүниесін сабақтастырушы ретінде қазақ тілділердің экологиялық рухани ортасы болып келгенін ғылыми тұрғыдан қарастыру – негізгі мәселе.

Тіл мәдениетінің қарапайым нормаларын ұстанбау, тілді шұбарлап, ойды дұрыс, түсінікті етіп жеткізе алмау, басы артық сөздерді көп қолданып, ойын шашыратып жіберу, мағынасыз, қате қолданыстағы сөздерді қолдану мәселелері жетерлік. Әсіресе жастардың кейбіреуі өзге тілдің детальдарын қосып, араластыра сөйлесе, бірі жаргон-диалектілермен сөйлегенді сән көреді. Тіл экологиясын, тіл мәдениетін зерделеу лингвистикалық зерттеулер үшін үлкен қызығушылық тудырады. Тіл экологиясы – мәдениеттің маңызды элементтерінің бірі және адамның әдеп, мінез-құлқының жалпы жүйесінің ажырамас бөлігі. Тіл тазалығын зерттеу лингвистика, мәдениет теориясы мен тарихы, этнография, елтану, психология және басқа да гуманитарлық пәндер тоғысында ерекше орын алады.

Тіл экологиясының антропоэзектік бағытта дамуы ХХІ ғасырдан басталады. А. Стибб экологиялық дискурсты зерттеді. Ғалым эколлингвистиканы пәнаралық білім саласы деп көрсетті. [Стибб, 2015]. Х.Г. до Коуту эколлингвистика әлеуметтік лингвистика мен эокритикалық дискурс-талдаудан да ауқымды дейді. Эколлингвистиканы түрлі тілдік феномендерді зерттеуге арналған платформа деп атайды [Коуту, 2014]. Ал А. Филл эколлингвистиканы тіл экологиясы және экологиялық лингвистика деп бөледі [Филл, 2018].

Тіл экологиясыны айтарлықтай әсер ететін құбылыс – ассимиляция мәселесі. Ол бір тілдегі ақпаратты екінші тілге жеткізу, яғни аударма трансформацияларымен тығыз байланысты. Аудармада транскрипция мен транслитерацияның маңызы зор. Біріншісі түпнұсқа сөздерінің дыбысталуын, екіншісі графикалық форманың берілуін білдіреді. Ағылшын тілінің бүгінгі таңда әлемдегі ең кең тараған тіл, былайынша айтқанда жаһандану тілі екені белгілі. Жаһандану кезеңінде өркениеттердің тоғысуы, геосаяси, ұлтаралық, дінаралық, мәдениетаралық диалогтардың медиакеңістікке тигізер ықпалының артуы, ақпараттық-технологиялық медиакеңістік шекарасының кеңеюі, заманауи факторлардың әсері үлкен ықпал етеді. Осы себепен қазақ медиакеңістігі жедел қарқынмен дамып, қазақ тілі күн сайын ағылшын тілінен енген жаңа сөздермен толығуда. Тілдік байланыстар – тілдегі белгілі бір инновациялардың қалыптасуына әсер ететін экстралингвистикалық сипаттағы маңызды факторлардың бірі. Диахрондық үдерісте барлық дерлік тілдер көрші тілдердің ықпалына ұшырап, әр түрлі мемлекеттер мен халықтар арасындағы әлеуметтік және тілдік байланыстар кеңейеді. Басқа тілдерден сөз алу – кез келген дамыған тілге тән табиғи және заңды құбылыс. Дегенмен өзге тілдің сөзін қолданудың тіл экологиясына тигізетін теріс жақтары да болады.

«Біз сияқты мәдениет жемісіне жаңа аузы тиген жұрт, өз тілінде жоқ деп мәдени жұрттардың тіліндегі даяр сөздерді алғыштап, ана тілі мен жат тілдің сөздерін араластыра-араластыра ақырында ана тілінің қайда кеткенін білмей айрылып қалуы ықтимал. Сондықтан мәдени жұрттардың тіліндегі әдебиеттерін, ғылым кітаптарын қазақ тіліне аударғанда пән сөздерінің даярлығына қызықпай, ана тілімізден қарастырып сөз табуымыз керек. Сонда біздің әдебиетіміздің тілі таза болып, жоғарыда айтылған талғау салтының шарты орындалған болады» [Байтұрсынұлы, 2013: 256]. М. Балақаев: «Тіл мәдениетінің қамын жеу, сайып келгенде, тіл тазалығына, ой дәлдігіне қамқорлық жасау ..» – десе [Балақаев, 2010: 135], Р. Сыздық: «Тіл мәдениеті дегеніміз – сөздерді дұрыс орнымен қолдану (лексикалық),

дұрыс құрастыру (синтаксистік), дұрыс қиюластыру (морфологиялық), дұрыс дыбыстау (орфоэпиялық), сауатты жазу (орфографиялық), тілді әсерлі етіп жұмсау (лингвостилистикалық) нормаларын ұстану, орнықтыру, жетілдіру», – дейді [Сыздық, 2014: 26].

Алаш қайраткерлерінен тіл тазалығы жөнінде пікір айтқандар – А. Байтұрсынұлы, М. Жұмабаев, М. Дулатов, Ж. Аймауытов, Е. Омаров, Х. Досмұхамедов, Н. Төреқұлов, Қ. Кеменгерұлы. Тіл экологиясының ортологиялық бағытының қалыптасуы мектептерге арнап жазылған алғашқы оқулықтар мен оқу құралдары, грамматикалық, орфоэпиялық және орфографиялық нормаларды меңгерту арқылы тілдік ортаны таза ұстаудың негізгі қағидалары А. Байтұрсынұлы, Қ. Жұбанов, І. Кеңесбаев, М. Балақаев, С. Аманжолов еңбектерінен бастау алады. М. Балақаев, Р. Сыздық, М. Серғалиевтер тіл мәдениетіне арналған зерттеу еңбектерін жазды. Қазақ тіл білімінің жеке бір бағыты ретінде тіл экологиясына қатысты жазылған еңбектерге Н. Уәли, Г. Смағұлова, Д. Әлкебаевалардың зерттеулері жатады. Бұл мәселе Қ. Дүсіпбаева, А. Әмірбековалардың еңбектерінде де қарастырылған.

Г.А. Досжан лингвоконтактология мәселесін зерттей келе, шетел элементтерінің тілдік жүйеге енуімен байланысты пайда болған атауларды «ксенолексиканың» шеңберінде қарастырудың дәстүрге айналғанын айтады: «Ксенолексика» терминінің негізін құрайтын «ксено» сөзі гректің «бөтен» деген сөзінен шыққан. Бұл терминнің мағынасы «кірме сөз» ұғымына қарағанда кең. Кірме сөздер деп қабылдаушы тілде толық ассимиляцияға ұшыраған шеттілдік лексикалық бірліктерді атасақ, ал ксенолексика деп реципиент (қабылдаушы) тілде игерілген және игерілмеген сөзді атаймыз. Ксенолексика қарастыратын ұғымдар қатарына қабылдаушы тілдегі ерте немесе кеш игерілу деңгейіндегі шеттілдік сөздер жатады. Қазіргі лингвистикалық зерттеулерде варваризм, экзотизм және шеттілдік бөлшектер (иноязычные вкрапления) терминдерінің аралас қолданылуы көрініс беруде» [Досжан, 2019: 43].

«Жаңа тарихи жағдайларға байланысты тілімізге ағылшын сөздері енуінің объективті заңдылығы мен қажеттілігін жоққа шығаруға болмайды. Жаңа саяси, экономикалық шындықтардың қоғамдық-саяси өмірді интернационалдандыруы (*президент, премьер, вице-премьер, т.б.*), нарықтық экономиканың интернационалдық терминдерінің пайда болуы (*маркетинг, инвестиция, франшиза, эккаутинг, т.б.*), шетелдік өнімдердің атаулары есебінен тауарлық номенклатураның кеңеюі (*айфон, андроид, планшет, лаптоп, т.б.*), т.б. секілді үдерістер табиғи құбылыс саналып, тіл мамандары үшін айтарлықтай үрей тудырмайды», – деген пікір бар [Жумагулова, 2020: 76]. «Дайрект», «гидроскутер», «кэш-бэк», «инстаграм парақшасы», «скайдайвинг», «скейтбординг», «мерчендайзер» сияқты сөздер ауызекі сөйлеуде, тиісінше ғаламтор құралдары арқылы қарым-қатынас жасауда күнделікті жиі қолданысқа еніп, халықтық лексиконға сіңісіп кеткен. Бұл сөздер техника, ақпараттақ құралдар, әлеуметтік үдерістер нәтижесінде пайда болған, қазақ тілінде әзірше балама таппаған ұғымдарды сипаттайды, демек мұндай шеттілдік сөздердің қолданылуы – табиғи заңдылық. Алайда басқа тілдің ықпалынан тіл тазалығына нұқсан келетін жағдайлар да кездеседі.

Дәлел ретінде бүгінгі таңда қазақ тілді жұртшылық арасында ақпарат алмасудың құралы ретінде кеңінен қолданыс тауып отырған Instagram, WhatsApp, Facebook желісіндегі тілдік қолданыстардағы мысалдарды қарастырайық. Мәселен, «Хэллоумалейкум! Қал қалай, бро?», «Лугым ұнады ма? Бағалап жіберіңіздер», «Уау, систер, етігің күшті боп тұр!», «Ол әлі бэйби ғой», «Бұның барлығы – хэнд-мэйд бұйымдар», «Әйтеуір соңы хэппи эндпен аяқталды» деген мысалдардағы англицизмдерге, яғни ағылшын тілінен енген сөздер немесе осы тілдің әсерінен туындаған сөздерге тоқталайық.

«Хэллоумалейкум» сөзі ағылшынша сәлемдесу мағынасындағы *hello* және қазақ тіліндегі амандасу мәніндегі *ассаламағалейкум* сөздерін біріктіру жолымен сөзжасамдық тәсіл арқылы жасалып, сәлемдесу ретінде қолданылып тұр. «Бро» ағылшынша іні, аға мағынасындағы *brother* сөзінен алғышқы буыны қысқартылып алынып, алдымен орыс тіліне, одан соң ол тіл арқылы қазақ тілді қауымның интернет-лексиконына еніп отыр. «Систер» сөзі

де ағылшынша қарындас, сіңлі, әпке мағынасындағы *sister* сөзінің өз қалпында алынуы арқылы қолданыс тауып отыр. «Бэйби» сәби, бөбек, ал «хэнд-мэйд» қолдан жасалған деген мағынаны білдіреді, жоғарыдағы мысалдарда да осы мәнде қолданылған. «Лугым» сөзі «лук» дегеннің бірінші жақтағы тәуелденген түрі, ол да ағылшынша қазір киім үлгісі, бейне, стиль мағынасында қолданылып жүрген *look* сөзінен шығып отыр. Бұл сөз де бастапқыда орыс тілі арқылы еніп отыр. Мысалы, Надевай свой модный лук... (авт. ауд. «Сәнді киімдеріңді ки...») «Әйтеуір соңы *хэппи эндпен* аяқталды» деген мысалды қарастырайық. «Хэппи энд» тіркесі ағылшынша *happy* – бақытты және *end* – соңы, ақыры сөздерінің тіркесуінен бір оқиғаның, жағдаяттың жақсылықпен аяқталуы, соңында бақытқа қол жеткізуі мәнінде қолданылады. Қазақ тілінде бұл мағынаны білдіретін тілдік бірліктер жетерлік: «соңы *хэппи эндпен* аяқталды» деудің орнына «соңы жақсылықпен аяқталды», «соңы жақсы болды», «соңында бақытты болды» деген сияқты тіркестерді қолдану тіл тазалығы тұрғысынан орынды болар еді. Сол сияқты «Қал қалай, *бро?*» орнына «Қал қалай, бауырым?»; «*Лугым* ұнады ма?» орнына «Киім-келбетім ұнады ма?» деп; «*систер*» әпкетай, апатай, әпке не қарындас, сіңлі деп қолданылса; «Ол әлі *бэйби* ғой» – «Ол әлі бала ғой» немесе «...сәби ғой» деп, ал «*хэнд-мэйд* бұйымдар» «қолдан жасалған бұйымдар» болып қолданылса, қазақ тілінің табиғи қалпы сақталып, тілдің прагматикалық, стилистикалық жай-күйі түзелер еді. Яғни тіліміздің өз сөздік қоры, тілдік ресурстары бола тұра белгілі бір ұғымды, ойды білдіру үшін өзге тілден енген сөздерді қолдану тілдің шұбарлануына әкеледі, тіл тазалығына, яғни тіл экологиясына нұқсан келтіреді.

Тәуелсіздік алғаннан кейін Кеңес одағы кезіндегі атеистік идеология біртіндеп жойылып, ислам, христиан, басқа да діндер мен секталардың халыққа тигізер қоғамдық ықпалы күшейді. Тарихи-әлеуметтік себептерге байланысты әсіресе ислам дінінің қазақ тіліне тигізіп жатқан әсері тілде де көрініс тауып байқалуда. Мәселен, «Адамның басы – Алланың добы», «Алла» десең, молда қызық береді» (мақал), «Алланың өзі де рас, сөзі де рас...» (А. Құнанбайұлы) мысалдарындағы «Алла» сөзінің қазақ тіліндегі сан ғасырдан бері қолданылып келе жатқан тұлғасы араб тіліндегі түпнұсқасына ұқсатылып, «Аллаһ» болып өзгеріп, соңына *h* дыбысы қосылып айтылып жүр. Мысалы, «Аллаһ берекелі етсін», «Аллаһтың салғаны болар», «Аллаһ жақсылығын еселесін». Мұндай дыбыстық өзгерістер «қайыр», «қайырлы» деген сөздерде де кездеседі. Бұнда бастапқы *q* дыбысының орнына *x* дыбысының қолданылуы ғаламтор беттерінде байқалады: «Істеріңіз берекелі, *хайырлы* болсын», «*Хайырлы* білім алуды нәсіп етсін». Бұл сөз де арабша «хейр» – мейірім, шапағат, жақсы, қайырымды, тамаша; қайырым, мейірім деген сөзден шыққан. Алайда қазақ тілінің дыбыстық заңдылықтарына бейімделіп, «қайыр» тұлғасында қолданылатын болған. Мысалы, «Қайыр қылсаң, бүтін қыл», «Қайырсыз пайдадан қайырлы залал артық». Аталмыш сөздің фонетикалық тұлғасын өзгерту қазақ тілінің нормаларына қайшы келеді.

Араб тілінен енген сөздердің бір парасы ана тілімізде баламасы жоқ діни терминдер екені белгілі. Дегенмен қазақ тілінде бұрыннан қолданылып келе жатқан сөздердің орнына араб тілінен сол қалпында алынған сөздер де ғаламтор парақтарында кездесуде. Мысалы, бауыр, іні, аға мағынасында арабша туысқан, бауырым дегенді білдіретін «*ахи*», апа, әпке, сіңлі мағынасында «*ухти*» деген сөз, өзге де ана тілімізде баламасы бар сөздер қолданылады. Мәселен, «*Ухти* пакеті» – әйелдерге арналған ілім жинағы», «*Баракаллаһ*, өте жақсы жаңалық екен», «Баршаңызға *баракатты* жыл болсын», «*Никях* қию үшін загске бару керек пе?». Бұл сөздердің де о баста араб тілінен шыққаны ақиқат, дегенмен олар, Н. Төрешұлұлы айтқандай, «қазақтың тымағын киіп жалпақ қазақ сөзі болып», әлдеқашаннан бәрекелді, береке, неке тұлғаларында қолданылып жүр. Дыбыстық тұлғасы мүлде басқа, бірақ семантикалық тұрғыдан қазақ тілінде бұрыннан қолданыс тауып келе жатқан бесін, екінті, ақшам, қажылыққа бару дегеннің орнына *зухр*, *аср*, *иша*, *умрага* бару деген тілдік қолданыстар да ғаламтордағы ақпараттық желілерде жиі кездеседі.

Орыс тілінің де тіл экологиясына тигізіп жатқан теріс ықпалы зор екенін айтпасақ болмайды. Ғаламтордағы сленг, жаргон, тұрпайы сөздер, ксенолексика, былайынша айтқанда «шала қазақшада» көбіне орыс тілінің тілдік бірліктері, грамматикалық құрылымдары бой

көрсеткен. Бұл жайлы көптеген ғылыми еңбектер жарық көрді, аталған тақырып әлі де қазақ тіл білімі үшін өзекті болып отыр.

Қорытынды

Жаһандану жағдайындағы масс-медиа, түрлі платформалар, әлеуметтік желілер, ғаламтор ресурстарының прагматингвистикалық аспектісін, тіл мәдениетінің қоғамдағы рөлін қарастыру тілтану ғылымындағы маңызды бағыттардың біріне айналып отыр. Тіл экологиясы сөзді дұрыс, анық, нақты қолданудың маңыздылығын ашу, қате қолданылып жүрген сөздерді анықтап, оларды түзету жолдарын көрсетуді көздейді. Бұл тұста тілді бөтен сөздермен ластаудан мейілінше аулақ болып, тіл тазалығын сақтауды басты міндетке айналдыру шарт.

Жалпы тіл экологиясы ұғымы жойылу қаупі төнген, жойылып бара жатқан тілдерге қатысты кеңінен қолданылады. Бұл тіл мәдениетіндегі тіл заңдылықтарын бұзу мәселелеріне, инвективті лексиканың таралуына және оның қолданылу аясының кеңеюіне байланысты жиі қолданылады. Сондықтан тіл экологиясының әлеуметтік, мәдени, рухани мәні жоғары. Сөйлеу мәдениеті мен риторикалық канонды ұстану экологиялық тұрғыдан толыққанды ортаның құрамдас бөлігі ретінде түсіндіріледі.

Жоғарыда аталғандай, сөз болып отырған тақырып – қазақ тіл біліміндегі тың мәселелердің бірі. Бұл жұмыстың ғылыми тұрғыдан зерделенуі бүгінгі жаһандану жағдайы мен ғаламтордың шекарасыз кеңістігінде ана тіліміздің тазалығын сақтап, ағылшын, орыс тілдері сияқты дүниежүзілік қолданыстағы тілдердің экспансиясынан қалай қорғаймыз деген үлкен сауалға жауап іздеуге мүмкіндік береді.

Мақала материалдары қазақ тілі экологиясының ауқымды тақырыбына қатысты шолу материалы ретінде жоғарғы оқу орын оқытушылары, білім алушылары мен тіл тазалығына қатысты қызуғушылық танытып жүрген көпшілік оқырман қауымына арналады. Аталмыш тақырыпты зерделеу барысында осы салада бұдан арғы ғылыми зерттеулер жүргізуге жетелейтін жаңа сауалдар мен пайымдаулар пайда болды. Осыған орай жаһандық ақпараттық желідегі тіл экологиясы мәселелеріне қатысты зерттеу жұмыстарын белсенді түрде жүргізу қажет. Себебі ана тілінің өз мәртебесін жоғалтпай, кіршіксіз таза күйінде келешек ұрпаққа мұра боп қалуын қамтамасыз ету – біздің міндетіміз.

Әдебиеттер

Stibbe A. *Ecolinguistics: Language, Ecology and the Stories We Live by*, Routledge. – London, 2015. – 210 p.

Байтұрсынұлы А. Қазақ тіл білімінің мәселелері / Құраст.: Ғ. Әнес. – Алматы: Абзал-Ай, 2013. – 640 б.

Балақаев М. Қазақ әдеби тілі және оның нормалары. – Павлодар: С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті, 2010. – 212 б.

Сыздық Р. Тілдік норма және оның қалыптасуы (кодификациясы). Көптомдық шығармалар жинағы/ Р. Сыздық. – Алматы: Ел-шежіре, 2014, – Т.8 – 292 б.

Досжан Г. Лингвоконтактология: кірме лексемалардың семантикасы мен прагматикасы: монография. – Алматы: Эверо, 2019. – 239 б.

Do Couto H.N. *Ecological approaches in linguistics: a historical overview* // *Language Sciences*. Elsevier, 2014. – № 41. – P.122-128.

Fill A. *Introduction* // *The Routledge handbook of ecolinguistics* / A. Fill, H. Penz (eds.). New York, London: Routledge, 2018. – P.1-7.

Жумагулова А.А. Қазақтілді медиакөңістіктің лингвоэкологиясы: теориялық-әдістемелік негіздері: филос.докт. (PhD) ... дисс. – Нұр-Сұлтан, 2020. – 131 б.

Қайыр есімі – Қ әрібі бойынша есімдер – Алфавит бойынша есімдер – Bilim – All. URL: <https://bilim-all.kz/esimder/1431?ysclid=m5quwq3urs630367944> (қаралған күні 08.01.2024ж.)

Төрекүлдү Н. Жат сөздер. URL: d794d3ebda325acc893452b65fe6fdc8.pdf (қаралған күні 09.01.2024ж.)

References

- Stibbe A. *Ecolinguistics: Language, Ecology and the Stories We Live by*, Routledge. – London, 2015. – 210p. [in English]
- Baitursynuly A. *Qazaq til biliminin maseleleri / Qurast.: G. Anes.* – Almaty: Abzal-Ay, 2013. – 640 b. [in Kazakh]
- Balaqayev M. *Kazakh adebi tili zhane onyn normalary.* – Pavlodar: S. Toraygyrov atyndagy Pavlodar memlekettik universiteti, 2010. – 212 b. [in Kazakh]
- Syzdyk R. *Tildik norma zhane onyn qalyptasuy (codificatsiasy). Koptomdyk shygarmalar zhinagy/ R. Syzdyk.* – Almaty: Yel-shezhire, 2014, – T.8 – 292 b. [in Kazakh]
- Doszhan G. *Lingvocontactologiya: kirme leksemalardin semantikasy men pragmatikasy: monografiya.* – Almaty: Evero, 2019. – 239 b. [in Kazakh]
- Do Couto H.H. *Ecological approaches in linguistics: a historical overview // Language Sciences.* Elsevier, 2014. – № 41. – P.122-128 [in English]
- Fill A. *Introduction // The Routledge handbook of ecolinguistics / A. Fill, H. Penz (eds.).* New York, London : Routledge, 2018. – P.1-7 [in English]
- Zhumagulova A.A. *Qazaqtildi mediakenistiktin lingvoecologiyasy: teoriyalyq-adistemelik negizderi. Philos.doct. (PhD) gylymi darezhesin alu ushin daiyndalghan diss.* – Nur-Sultan, 2020. – 131 b. [in Kazakh]
- Qaiyr esimi – Q aribi boiynsha esimder – Alfavit boiynsha esimder – Bilim – All. URL: <https://bilim-all.kz/esimder/1431?ysclid=m5quwq3urs630367944> qaralghan kuni 09.01.2024 zh.) [in Kazakh]
- Torequluly N. *Zhat sozder.* URL: d794d3ebda325acc893452b65fe6fdc8.pdf (qaralghan kuni 09.01.2024 zh.) [in Kazakh]

K.Zh. Yersultanova

E-mail: karakoz_yersultanova@mail.ru

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

LANGUAGE ECOLOGY: KAZAKH LANGUAGE IN GLOBAL INTERNET

Abstract. The article discusses the topic of Language Ecology, a new direction in linguistics, which is just becoming popular. Similarly to a natural environment, language also requires protection and conservation. The language ecology does not only provide correct utilization of resources within the speaking environment, but also precludes certain linguistic phenomenon which may cause language “contamination” or “threaten” purity of a language due to versatile reasons. Because language is a main tool of cooperation and communication.

It is well known that online platforms, social media, websites, mass media, social portals and other internet products have become main tools of information distribution among all socio-economic fields of our society.

There are many cases of abbreviations or distorted word compositions being used in order to ease and increase the speed of digital form of communications along with appearance of Kazakh language in the global web and enlargement of its pragmatic space. It causes gradual destruction of lexicogrammatic and stylistic norms, hence poses negative effect on common speaking culture. Therefore, the impact being caused by information products on worldwide web to purity of the language and to the ecology of contemporary Kazakh language has become a matter concerning not only scientists in the field of linguistics but the general public as well.

To be truthful, language ecology requires systematic and sophisticated opinion. Caring, preserving and enriching a language is a crucial duty of any society.

Keywords: language ecology, language purity, global web language, Kazakh language, speaking culture, communication.

For citation:

Yersultanova K.Zh. Language ecology: kazakh language in global internet // Philological Sciences Journal. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 7-15.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.036>

К.Ж. Ерсұлтанова

E-mail: karakoz_yersultanova@mail.ru

Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

ЭКОЛОГИЯ ЯЗЫКА: КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК В ПРОСТОРАХ ИНТЕРНЕТА

Аннотация. В статье рассматривается новое, актуальное направление в лингвистической науке – эколингвистика. Язык также, как и природу, необходимо защищать и беречь. Экология языка подразумевает не только правильное использование ресурсов языковой среды, но и предотвращение явлений, «загрязняющих» язык и «представляющих потенциальную опасность» ее чистоте, которые происходят по разным причинам, поскольку язык является основным средством коммуникации и обмена информацией.

Как известно, применяемые во всех направлениях социально-экономической сферы, средства массовой информации онлайн формата, различные сайты, социальные сети, информационные порталы, а также другие интернет-ресурсы на сегодняшний день функционируют в качестве основного информационного пространства.

Казахский язык вышел в просторы интернета и расширился с точки зрения прагматики, однако в целях сокращения времени коммуникации в цифровом формате, а также упрощения диалога, люди зачастую стали использовать аббревиатуры и искаженную лексику. Такие явления приводят к постепенным нарушениям лексико-грамматических и стилистических норм, что, в свою очередь, в целом отрицательно отражается на речевой культуре. В связи с чем, влияние информационных источников глобальной сети на чистоту языка, на экологию современного казахского языка стала актуальной проблемой, заслуживающей не только внимание ученых-лингвистов, но и всей общественности.

В целом вопросы экологии языка требуют комплексного и осознанного подхода. Беречь, сохранять и обогащать язык является важной миссией любого общества.

Ключевые слова: эколингвистика, чистота языка, язык интернета, казахский язык, культура речи, коммуникация.

Для цитирования: Ерсұлтанова К.Ж. Экология языка: казахский язык в просторах интернета // Philological Sciences Journal. – 2024. – Vol. 6. – №2. – Pp. 7-15.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.036>

Автор туралы мәлімет:

Ерсұлтанова Қаракөз Жамбылқызы, гуманитарлық ғылымдар магистрі, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Қ.Сәтбаев көш., 2, Астана, Қазақстан

ORCID: 0009-0006-5677-0938

Information about the author:

Yersultanova Karakoz Zhambylkyzy, Master of Arts in Humanities, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Satpayev str, 2, Astana, Kazakhstan. ORCID: 0009-0006-5677-0938

Сведения об авторе:

Ерсұлтанова Қаракөз Жамбылқызы, магистр гуманитарных наук, Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, ул. К.Сатпаева, 2, Астана, Казахстан

ORCID: 0009-0006-5677-0938

*Мақала редакцияға 18.08.2024 ж. келіп түсті;
28.08.2024 ж. рецензиядан кейін мақұлданды; 3.09.2024 ж. баспаға қабылданды.
Статья поступила в редакцию 18.08.2024 г.;
одобрена после рецензирования 28.08.2024 г.; принята к публикации 3.09.2024 г.
The article was submitted on 18.08.2024; approved after reviewing on 28.04.2024;
accepted for publication on 3.09.2024.*

IRSTI 17.01.09

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.037>

S.S. Karimova^a

E-mail: karimova.safo84@gmail.com

E.A. Shamina^b

E-mail: karimova.safo84@gmail.com

D.A. Khudaiberdina^c

E-mail: dinara.azretalievna@gmail.com, *Corresponding author:
dinara.azretalievna@gmail.com

^a*Samarkand state institute of foreign languages, Samarkand, Uzbekistan*

^b*Saint-Peterburg state university, Saint-Peterburg, Russia*

^c*Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan*

CULTURAL SPECIFICS OF THE CONCEPT OF ‘HAPPINESS’ OF ELITE PERSONALITIES: ABDULLA KADIRI, MURAT AUEZOV, VLADISLAV TATARKEVICH

Abstract

This article considers the cultural features of the concept of ‘happiness’ in the perceptions of three prominent elite personalities: Uzbek writer Abdulla Kadiri, Kazakh thinker and literary scholar Murat Auezov, and Polish philosopher Vladislav Tatarkevich. Each of these authors conceptualised the phenomenon of happiness in their own way, on the inspiration of culture, history and philosophical traditions.

Abdullah Kadiri in his works reflects the concept of justice and national identity, considering happiness through the prism of harmony of the individual and society. Murat Auezov, being a bearer of the Eastern philosophical tradition, emphasised spiritual and cultural values influencing human well-being. Vladislav Tatarkevich, in turn, embodied the Western European philosophical tradition and analysed happiness in his twenties, the history of philosophy and personal self-development.

The comparative analysis of the views of these authors allows us to identify points of convergence and differences in their approaches, as well as worldview features that create a unique perception of happiness in different cultures. The authors of the article conclude that all the analysed elitist personalities have a desire to think, to reason about ‘happiness’, which contributes to a deeper understanding of many aspects of this conceptsphere and to consider ‘happiness’ as a universal phenomenon that has its innovative and national-specific cultural features depending on the context.

Keywords:

Happiness, luck, joy, delight, fortune, gratitude, contentment, destiny, wish, intention, ability.

For citation:

Karimova S.S., Shamina E.A., Khudaiberdina D.A. Cultural specifics of the concept of ‘happiness’ of elite personalities: Abdulla Kadiri, Murat Auezov, Vladislav Tatarkevich // Philological Sciences Journal. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 16-27.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.037>

Introduction

The concept of happiness in Uzbek, Kazakh and Polish literature, philosophy and journalism is an important component of the life and creativity of bright in its own way, interesting in linguocultural terms and having its own national images and value orientations. Let's consider on the example of one concept «happiness» the world understanding and creativity of the famous Uzbek writer, writer and poet, publicist Abdulla Kadiri, Kazakhstani promising figure, culturologist, publicist Murat Auezvay and Polish philosopher, academician, author of reflections «On Happiness and Human Perfection» Vladislav Tatarkevich. Being elite personalities, capable of seeing the world in its entirety, experts of their native language, traditions and culture of their peoples, they reflected on the soul, spiritual regeneration and value orientations for future generations.

Happiness is one of the fundamental categories of philosophy and literature, revealed in the works of many writers and publicists. In Uzbek and Kazakh literature, this concept has deep roots and multifaceted comprehension. Uzbek writer Abdulla Kadyri and Kazakh thinker and publicist Murat Auezov made a special contribution to its development. Their works demonstrate that happiness in their understanding goes beyond individual well-being and is linked to historical memory, national identity, freedom and social justice. For example, Abdulla Kadyri, a classic of Uzbek literature, raised issues of freedom, moral values and social order in his works. In his famous novel «Days Gone By» («Otgan kunlar»), he shows the tragedy of love and unfreedom in a feudal society where individual happiness is threatened by traditional patterns and political intrigues.

A. Kadiri shows in his works that happiness is impossible without personal freedom. His characters suffer from social inequality and the pressure of traditional norms. For example, the protagonist Yuldash and his beloved Kumush cannot be happy because their destinies depend on the will of others and social norms. Thus, Kadiri emphasises that true harmony is possible only in a society where people have the right to choose.

In addition, in his publications, Kadyri actively promoted reforms and modernisation of Uzbek society, believing that progress and education are the basis for the happiness of the people. At the same time, he always emphasised that without intellectual development and self-awareness, it is impossible to speak of well-being and true joy.

Murat Auezov, Kazakh cultural critic and publicist, considers happiness not only as an individual category, but also as a collective state of society. In his works he emphasises the importance of spiritual freedom, continuity of cultural traditions and intellectual responsibility for the future of the nation. It is not by chance that his whole life was devoted to the search and comprehension of the spiritual support of the people in the national culture, traditions and customs. He believes that happiness is not only personal fulfilment, but also harmony with national roots, and the rupture between tradition and modernity can lead to a spiritual crisis. For him, happiness lies in realising one's cultural origins and using them in the process of societal development.

Murat Auezov also considers creativity as the most important source of happiness, and even in internal contradictions a person can find true self-expression. In this he is similar to A. Kadyri, who also saw freedom of thought and creativity as the key to true happiness.

Let us try to conduct a small comparative analysis, which allows us to see the universal and national-specific in these personalities, who, despite the difference in epochs and contexts, in many respects echo in their understanding of the universe. Both authors consider happiness not as a material category, but as something deeper, connected with personal freedom, social justice and spiritual self-improvement.

Thus, A. Kadiri focuses on personal freedom in the conditions of traditional society, while Murat Auezov emphasises spiritual freedom through awareness of cultural roots. At the same time, both authors emphasise that a person cannot be happy in an isolated world - his well-being depends on the state of society. At the same time, while Abdulla Kadiri sees modernisation as a way to a better future, Murat Auezov emphasises the preservation of traditions and their harmonious development in the modern world. Being representatives of the Turkic world, they built their life

trajectory within the Eastern worldview and linguocultural peculiarities. However, the third author, despite belonging to a completely different culture more dynamic than contemplative, strives for the same universe, addressing the concept of happiness in his philosophical discourse. This is Polish philosopher, academician Vladislav Tatarkevich, who belongs to the era of AyuKadiri, but at the same time both AyuKadiri and Murat Auezov aspire to their origins and traditions. As a professor at the University of Warsaw in the 20s-60s of the 21st century, he reflected on important human categories, passing on his experience and values to students.

The Polish philosopher Vladislav Tatarkevich wrote a significant work titled “The Happiness and Well-being of Man”. The author understands happiness as the highest good. Happiness may exist without joy, luck, or perfection. However, its quality is enhanced by these factors. “Happiness should generally be defined as complete and continuous satisfaction with life,” says Vladislav Tatarkevich [Татаркевич 1981: 42]. The subjective aspect of happiness consists of feelings and evaluations. The philosopher examines the concept of happiness from various perspectives. For example, after studying the historical evolution of this concept, he concludes that the understanding of happiness fluctuates between seeing it as a state of perfection and as a source of pleasure. From a psychological perspective, feelings of pleasure and dissatisfaction are based on intellectual foundations (emotions). However, these feelings become more complex when many factors are involved simultaneously.

Joy and satisfaction are formed on the basis of stronger, more pleasant emotions. There are also moods, which are the residual effects of feelings, and their source changes when direct influence stops.

Happiness is not mere pleasure, but rather a pleasant state of the highest intensity, similar to joy. Happiness is also related to time, as it involves not only the present but also the evaluation of past and future prospects.

The present moment is reality, but its shortcoming lies in its brevity. Satisfaction or dissatisfaction with the past is a cause of the present state. However, it is possible to be happy without being satisfied with the past. Experiencing happiness in the present is only one part of happiness.

Vladislav Tatarkevich emphasizes that factors related to an individual's uniqueness and their ability to accept each specific situation are of positive importance in achieving happiness. The philosopher believes it is necessary to distinguish between the sources and factors of happiness. He divides them into four groups: external benefits, good feelings, loved work, and altruistic interests. The source of happiness is life itself, not just being beneficial, but the quantity of these benefits is also important. Imaginary benefits might be a more effective source of happiness than real ones [Татаркевич 1981].

Happiness is largely dependent on a person's character. Different inclinations of a person are linked to different meanings of happiness. According to the author, in life, more open-minded, cheerful, and sincere people tend to be happier. To be happy, one needs to be content with the world around them, its image, and structure. A person expects happiness from the world, but they create it themselves. For a person's happiness, the attitude of others and the happiness of others are also necessary [same source: 69]. One must be able to feel the happiness of others.

“As for the purpose of the human being,” says Abu Nasr Farabi, “the highest happiness is to achieve the ultimate happiness; first, one must know what happiness is and what it consists of, adopt it as an idea and a high goal, and be deeply enamored with it. Then, it is necessary to understand the actions and means that lead to happiness. Only then should one engage in those actions personally, which will lead them to perfection. Educating and nurturing a well-rounded individual is the main means for humanity to achieve perfection” [Forobiy 1975: 138].

The extraordinary interest of great and wise individuals in happiness and its various forms throughout different periods is related to the fact that the concept of happiness is connected with the origin of culture. It has become a tradition to interpret it as part of individual and national consciousness. The attitude towards happiness, in turn, determines the key characteristics of a person's spiritual essence. This concept is interpreted differently in the context of different cultures

due to its ethnocultural uniqueness. The aim of our research is focused on the manifestation of the concept of "happiness" in Uzbek and English cultures.

The analysis of the realization of the "happiness" concept in Uzbek poetry and its translation into English, and the issues arising from this process, is important for the development of comparative translation studies.

In the explanatory dictionary of the Uzbek language, it is noted that the word "happiness" is borrowed from Persian, and it originally meant share, destiny, fate, or fortune.

At the same time, over time, this word has come to represent meanings such as activity, success, lifestyle, the fulfillment of desires, and the achievement of goals, while also gradually incorporating concepts that are closer to moral values. Let's refer to some examples:

Achieving complete satisfaction in life: Is there any greater happiness than living with the breath, love, and gifts of the Mother Earth? – Saodat [O'TIL 1981: 178].

In addition, this lexeme is also semantically synonymous with words like luck, fate, and destiny: Why are you chasing away the bird of happiness that has landed on your head? [Qorjovov 2012: 46].

Here are some synonyms for the concept of "happiness" as examples: saodat, luck, joy, happiness, destiny, contentment, joyfulness, fate, intention, capability [Xojiev 1974: 30].

In Azim Khojiev's "Explanatory Dictionary of Uzbek Language Synonyms," the concept of "happiness" and its synonyms are represented by the following lexemes: *happiness, fate, saodat, destiny, and things that provide a sense of satisfaction in life or evoke such feelings in humans*. The synonym "iqbol" (destiny) is typically associated with elevated style. In most cases, the synonyms fate, iqbol, and happiness are contextually equivalent to the meaning of luck. The synonym "saodat" is a literary language variant and is less commonly used in the language. Besides the aforementioned synonyms, other terms like happy, joyful, contented, fateful, and fortunate also exist. For example: a fortunate person, a blissful book. Happy eyes, I realize that your age has seen two springs [Xojiev 1974: 50]. The term "mas'ud" (blessed) is considered archaic today and is used mainly in elevated language style.

In conclusion, happiness is a type of feeling unique to humans in both languages and serves as the basis for evaluating human life and existence. The linguistic and cultural idea of "happiness" forms an ethnocentric semantic structure that marks a person's national identity, and furthermore, the concept of happiness is historically gradual and changeable, as confirmed in various types of texts from different periods.

The concept of "happiness" is shaped by various cultural, social, and historical factors, and its definition can vary widely depending on the cultural context. While there may be universal elements to happiness (such as feelings of joy, fulfillment, and contentment), each culture emphasizes different aspects or paths to happiness, which are influenced by unique values, beliefs, and practices. Here are some key cultural features of the concept of "happiness":

Individual and Collective Happiness:

Individualistic Cultures (e.g., Western cultures such as the U.S., many European nations): In individualistic societies, happiness is often defined in terms of personal achievement, autonomy, and self-expression. The individual is seen as responsible for their own happiness, and fulfillment is often tied to personal goals, freedom, and independence.

Collectivist Cultures (e.g., many Asian cultures, Latin American countries): In contrast, collectivist societies emphasize happiness as being tied to social harmony, family relationships, and the well-being of the community. Happiness is often viewed in the context of fulfilling social roles and contributing to the collective good, with an emphasis on interdependence rather than individual autonomy.

Emotional Expression:

High-Context Cultures (e.g., Japan, China, some Middle Eastern countries): In some cultures, emotional expression is more reserved, and happiness may be experienced but not necessarily outwardly expressed. These cultures may value modesty and restraint, and overt displays of

happiness may be considered inappropriate or boastful. The emphasis might be on maintaining balance, peace, and subtlety in emotional expression.

Low-Context Cultures (e.g., U.S., Brazil, Australia): In these cultures, emotional expression is often more open, and happiness is typically celebrated publicly. Individuals may express their emotions freely, and public displays of joy or success are commonly seen as signs of personal achievement and social approval.

Happiness as a Goal or Journey:

In many Western cultures, happiness is often conceptualized as a goal to be achieved. It is seen as something that can be attained through personal effort, career success, material wealth, or individual self-actualization. The idea of "pursuit of happiness" is embedded in the philosophy of many Western societies, particularly in the U.S., where it is considered a fundamental right.

In contrast, in some Eastern cultures (e.g., Buddhist traditions), happiness may be viewed less as a specific goal and more as a state of being or balance to be cultivated over time. Happiness is often tied to inner peace, detachment from material desires, and spiritual growth rather than external achievements. For example, in many Buddhist cultures, happiness is seen as the result of mindfulness, meditation, and acceptance.

The Role of Material Wealth:

Materialism and Happiness: In capitalist or consumer-oriented societies, there is often a strong link between happiness and material wealth, consumer goods, or status. People may associate happiness with the ability to buy things, own property, or achieve a certain standard of living.

However, in some traditional or spiritual cultures, happiness may be viewed as independent of material wealth. For instance, some Indigenous cultures or philosophies (e.g., Taoism, some African traditions) emphasize living in harmony with nature, community, and spiritual fulfillment rather than accumulating material possessions. Happiness, in these contexts, might come from simplicity, gratitude, and connection with the environment and others.

The Influence of Religion:

Many cultures define happiness in terms of religious or spiritual fulfillment. For example, in Christian cultures, happiness is often linked to moral living, salvation, and alignment with divine will. The idea of eternal happiness in heaven contrasts with earthly suffering, with happiness often being framed as a state of grace or divine reward.

In Hinduism, happiness is associated with the attainment of spiritual goals such as moksha (liberation) or dharma (duty). The pursuit of happiness is often intertwined with the spiritual and moral development of an individual.

In Islam, happiness is closely tied to devotion to God, fulfilling religious obligations, and living according to Islamic principles. True happiness is viewed as a spiritual state that is achieved through worship and alignment with God's will.

Temporal and Eternal Happiness:

Some cultures focus on temporary, immediate happiness, such as in Latin American cultures where the enjoyment of life in the moment is often emphasized. People may prioritize socializing, family gatherings, and festivals as expressions of happiness.

Other cultures, particularly those with strong religious or philosophical traditions, may place a higher value on long-term happiness or eternal bliss, as seen in Hinduism, Buddhism, or Christianity. For example, in Buddhism, the ultimate goal of happiness (Nirvana) is seen as freedom from suffering and desire, achieved through spiritual practice over many lifetimes.

Cultural Rituals and Celebrations:

Different cultures have specific rituals and festivals designed to celebrate and express happiness. For instance, New Year's celebrations across cultures are a time for reflection, joy, and community bonding. Holi in India, Carnival in Brazil, and Thanksgiving in the U.S. are examples of cultural events where happiness is collectively celebrated.

Rituals such as weddings, birthdays, and cultural holidays also serve as cultural expressions of happiness, reinforcing community and family bonds while celebrating milestones.

The Role of Social Expectations:

In some cultures, particularly those with strong social norms, happiness may be influenced by societal expectations. For example, in some Asian cultures, family honor and fulfilling familial responsibilities are significant sources of happiness, and individuals may feel pressure to meet these social expectations, sometimes at the expense of personal desires.

In contrast, in more liberal cultures, happiness may be closely linked to personal freedom, self-expression, and individual rights. People in these societies may feel a greater sense of autonomy in how they define and pursue happiness, and the societal pressure to conform to certain roles might be less pronounced.

In the process of human cognition of the world, the acquired knowledge is conveyed in speech activity through linguistic forms. The realization of any knowledge is achieved in a semiotic manner, realized through symbolic signs, symbols, and sign systems.

T. Mardiev, in his works, also discusses the definitions, conclusions, and theories related to the concept. According to him: "Concepts are typically aimed at classifying specific ideas related to human lifestyle into certain forms and defining their linguistic and cultural existence. A certain concept takes on a unique formation in each linguistic and cultural context. Concepts, in turn, have a complex typological structure that allows for broad interpretation in relation to word meanings" [Mardiev 2016: 36-44]. Based on this, T. Mardiev concludes that the concept of "happiness" encompasses positive aspects in the relationships between husband and wife (family), positive relations between relatives, healthy lifestyles, positive attitudes in community relationships (neighbors, community, etc.), moral-ethical lifestyles, physical health, love, affection, complete satisfaction with one's way of life, contentment, contentment with God, fulfillment of desires, maturity, marriage, acceptance of fate, having children, and the moral-ethical maturity of children.

Cultural concepts are generally characterized by commonality in many aspects, and they appear in different languages in unique ways, often in abstract forms. Furthermore, cultural concepts enrich their meaning in each language.

If a concept is a specific system of knowledge, then the concept is its semantic representation, the organization of that system, its preamble. In this context, a cultural concept related to different languages also has the potential to expand its content.

The concept of happiness is one of the indicators that defines the spiritual world of a person, and the understanding of happiness is considered one of the oldest layers of worldview, along with ideas such as goodness, the meaning of life, death, desire, and love. It occupies a central part in the area of a person's axiological knowledge.

The various forms of signs that constitute the content of the concept of happiness may complicate its analysis. In fact, in the concept of happiness, as in other factors that open up opportunities for further analysis, there are at least two inseparable semantic aspects – desire and goodness. Thus, at the same time, the concept of happiness is very dynamic, integrating both the inner and outer worlds of a person, combining the heart and the body to create a unique microcosm. As a result, it becomes a non-static, open concept without strict conceptual boundaries, turning into a somewhat vague idea: "Happiness is a complex concept; for many, it is unclear and obscure" [Татаркевич 1981: 282].

The list of semantic antonyms of "happiness" can be endlessly continued: happiness is at the same time the evaluation of one's life and the striving for values [Додонов 1978: 133]; it is "the concept of understanding one's spiritual self" [ФЭС 1983: 668]. According to philosophers, "happiness, like justice, is never praised by anyone" [Aristotle 1983]; it "is accidental and has no connection with the category of virtue" [Bacon 1978: 19].

Happiness is both a feeling (the sensation of accepting life as it is) and a state of contentment, peace, and joy – a product of activity, struggle, and so on. A unique feature of happiness can also be noted, which is love, meaning the moral consciousness that takes the shape of its object (such as love for one's homeland, work, loved ones, spouse, etc.). Happiness, therefore, takes on the form of its subject, which is why concepts like "female happiness," "parental happiness," "ordinary person's happiness," and "patriotism happiness" exist.

At a certain level of semantic analysis, happiness appears as a unique form of complex intellectual and emotional evaluation, incorporating components such as subject and object in moral relationships [Ивин 1970: 21-34]. The word "happiness" is a nominalization of the predicate "to be happy / to feel happy." In the semantics of happiness, there is a concept that reflects the process and result of evaluating the world's object by the subject of perception, a concept that has been split into two – one reflecting the present state of a process or situation, and the other representing a person's emotional condition.

In ancient times, people believed that those who had the gods' favor were the ones who were happy. In ancient Egypt, happiness was thought to be the result of the will of the gods—those whom the gods bestowed virtue upon were believed to lead a happy life. Continuing the view of N.D. Arutyunova, it can be said that what is written on a person's forehead is their fate, and its author is God, with the human being playing the role of executor [Арутюнова 1994: 303]. Thus, when interpreting the concept of happiness semantically, the life of the human being is seen as a dramaturgy where God plays the role of the playwright and the human is the actor who evaluates their fate and decides whether they are happy or not.

Over time, the concept of fate has been replaced by ideas such as situation, event, and happy coincidence. "Happy fate" and "happy event" become the evolving concepts of happiness. Like any emotional object, the object of evaluation is an idealized, mental image, where the field of happiness finds its reflection. In general, a person creates their own life with their own hands.

In this context, the semantic sign that enables the differentiation between happy and unhappy events can serve as a basis for evaluation. This sign can also be interpreted from another perspective, namely that the measure of happiness could be tied to its characteristics.

The standards for evaluating happiness encompass notions like the happiness standard or evaluation criteria. If happiness is presented by fate, it is perceived as the most desired, the dreamt future. The justification of the evaluation involves the evidence and arguments provided by the subject regarding happiness as criteria, but it doesn't form a standard "formula of happiness." For example, evaluating happiness based on a certain situation: "I think I am happy because..."; or evaluating happiness based on time: "I was/will be happy because..."; or evaluating happiness based on a person's emotional state: "I think they are happy because..." are all expressions of this evaluative process.

In order to distinguish the concept of happiness from related ideas such as joy, pleasure, satisfaction, and luck, it's enough to say that happiness encompasses various dimensions. It is both the emotional state embodied in one's evaluation of their fate and a component of daily life. Through terms with differing meanings, happiness is interpreted as the positive evaluation of one's fate, emerging from the subject's emotional state.

Conclusion

The concept of happiness in Uzbek, Kazakh and Polish literature is deeply philosophical and multi-layered. Abdulla Kadiri, Murat Auezov and Vladislav Tatarkevich show that happiness is not just an emotion or a state of mind, but a complex interaction of the individual, society, tradition and freedom. The spiritual origin and reflections of the analysed authors testify to happiness as a category universal in its basis, but at the same time having national specific features, in particular, orientations to the national roots, traditions and customs of their people.

Interestingly, similar reflections on happiness can be found in the Polish philosopher Wladyslaw Tatarkiewicz. In his works happiness is considered as a complex concept, including inner harmony, moral satisfaction and intellectual development. Vladislav Tatarkevich distinguished subjective and objective aspects of happiness, where the first is related to personal experiences, and the second - to the realisation of higher values.

Thus, comparing the concept of happiness in Abdulla Kadiri, Murat Auezov and Vladislav Tatarkevich, one can see that happiness in the literature and journalism of different nations unites the aspiration for freedom, spiritual development and realisation of one's cultural identity. Uzbek

and Kazakh authors emphasise social justice and cultural continuity, while the Polish tradition emphasises personal reflection and the philosophical search for harmony.

The study has shown that despite the differences in eras, cultural traditions and philosophical views, the idea of happiness remains central to human existence. In the works of Abdullah Kadiri happiness is closely connected with social harmony and national consciousness, in Murat Auezov it is developed of spiritual and moral nature, and in the works of Vladislav Tatarkievich successfully from the point of view of the philosophical tradition of the West, combines ethical, psychological components.

Thus, effective work leads to the innovativeness of the cultural context in the immediate concept of happiness, demonstrating that it is both universal and unique depending on the traditions in which it is understood. Further research could focus on expanding comparative analysis to include the work of other philosophers and writers, as well as exploring world, contemporary, globalisation processes on the analysis of happiness in the world.

References

- Forobiy. Risolalar. Jismlar va aksidensiyalarning ibtidosi haqida. – T.: Fan, 1975. – 11 b.
- Hojiev A. O‘zbek tili izohli lug‘ati. – T.: O‘qituvchi, 1974. – 307 b.
- Mardiev T. “Baxt” konseptining lingvomadaniy va semantik talqini (ingliz va o‘zbek tillari qiyosida)// Xorijiy filologiya: til, adabiyot, ta’lim. – Samarqand, 2016. – №10. – B. 36-44.
- Арутюнова Н.Д. Истина и судьба / Понятие судьбы в контексте разных культур. – М.: Наука, 1994. – С. 302–316.
- Ауэзов М.М. Иппокерна. Хождение к колодцу времени. – Алматы: Издательский дом Жибек жолы, 1997. – С.170.
- Додонов Б.И. Эмоция как ценность. – М.: Политиздат, 1978. – 272 с.
- Ивин А.А. Основания логики оценок. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1970. – 230 с.
- Кадари А. Минувшие дни. – Ташкент, 1984.
- Каримова С. Лингвокультурный и семантический анализ концептов (на примере концепта «счастье») // Иностранная филология: язык, литература, образование, 2021. – №3 (80). – С. 79-83.
- Татаркевич В. О счастье и совершенстве человека. – М.: Прогресс, 1981. – 367 с.
- Улугова Ш. Роль природы и социальной среды в выборе метафоры //Иностранная филология: язык, литература, образование. – 2020. – №1 (74). – С. 90-97.
- Халимова Ф.Р. Прагматические свойства лингвфонетических средств в поэтическом тексте и их сравнительный анализ при переводе // Вестник ЧелГУ. – 2019. – №1 (423). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/pragmaticheskie-svoystva-lingvofoneticheskikh-sredstv-v-poeticheskom-tekste-i-ih-sravnitelnyu-analiz-pri-perevode> (дата обращения: 06.01.2024).
- Халимова Ф. Поэтик таржимада эквивалентлик ва адекватлик тушунчаси // Иностранная филология: язык, литература, образование. – 2017. – Т.2. – №2. – С. 63.

References

- Forobiu. Risolalar. Jismlar va aksidensiyalarning ibtidosi haqida. – T.: Fan, 1975. – 11 b. [in Uzbek]
- Hojiev A. O‘zbek tili izohli lug‘ati. – T.: O‘qituvshi, 1974. – 307 b. [in Uzbek]
- Mardiev T. “Baht” konseptining lingvomadaniy va semantik talqini (ingliz va o‘zbek tillari qiyosida)// Xorijiy filologiya: til, adabiyot, ta’lim. – Samarqand, 2016. – №10. – B. 36-44. [in Uzbek]
- Arutjunova N.D. Istina i sud'ba // Ponjatie sud'by v kontekste raznyh kul'tur. – M.: Nauka, 1994. – S. 302–316. [in Russian]
- Aujezov M.M. Ippokerna. Hozhdenie k kolodcu vremeni. – Almaty: Izdatel'skij dom Zhibek zholy, 1997. – S.170. [in Russian]

- Dodonov B.I. Jemocija kak cennost'. – M.: Politizdat, 1978. – 272 c. [in Russian]
- Ivin A.A. Ocnovanija logiki ocenok. – M.: Izd-vo Mock. un-ta, 1970. – 230 c. [in Russian]
- Kadari A. «Minuvshie dni», Tashkent, 1984 [in Russian]
- Karimova S. Lingvokul'turnyj i semanticheskij analiz konceptov (na primere koncepta «schast'e») // Inostrannaja filologija: jazyk, literatura, obrazovanie, 2021. – №3 (80). – S. 79-83. [in Russian]
- Tatarkevich V. O schact'e i sovershenctve cheloveka. – M.: Progrecc, 1981. – 367 c. [in Russian]
- Ulugova Sh. Rol' prirody i social'noj sredy v vybore metafory // Inostrannaja filologija: jazyk, literatura, obrazovanie, 2020. – №1 (74). – S. 90-97. [in Russian]
- Halimova F.R. Pragmaticheskie svojstva lingvofoneticheskikh sredstv v pojeticheskom tekste i ih sravnitel'nyj analiz pri perevode // Vestnik ChelGU, 2019. – №1 (423). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/pragmaticheskie-svoystva-lingvofoneticheskikh-sredstv-v-pojeticheskom-tekste-i-ih-sravnitelnyy-analiz-pri-perevode> (data obrashhenija: 06.01.2024). [in Russian]
- Halimova F. Pojetik tarzhimada jekvivalentlik va adekvatlik tushunchasi // Inostrannaja filologija: jazyk, literatura, obrazovanie, 2017. – T. 2. – №. 2. – S. 63. [in Russian]

С.С. Каримова^a

E-mail: karimova.safo84@gmail.com

Е.А. Шамина^b

E-mail: karimova.safo84@gmail.com

Д.А. Худайбердина^c

E-mail: dinara.azretalievna@gmail.com,

*Автор для корреспонденции: dinara.azretalievna@gmail.com

^a*Самаркандский государственный институт иностранных языков, Самарканд, Узбекистан*

^b*Санкт-Петербургский государственный университет, Санкт-Петербург, Россия*

^c*Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан*

КУЛЬТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ КОНЦЕПТА «СЧАСТЬЕ» У ЭЛИТАРНЫХ ЛИЧНОСТЕЙ: АБДУЛЛА КАДИРИ, МУРАТ АУЭЗОВ, ВЛАДИСЛАВ ТАТАРКЕВИЧ

Аннотация. В данной статье рассматриваются культурные особенности понятия «счастье» в представлениях трех выдающихся элитарных личностей: узбекского писателя Абдуллы Кадири, казахского мыслителя и литературоведа Мурата Ауэзова, а также польского философа Владислава Татаркевича. Каждый из этих авторов по-своему осмысливал феномен счастья, о вдохновении культуры, истории и философских традиций.

Абдулла Кадири в своих произведениях отражает концепцию справедливости и национальной самобытности, рассматривая счастье через призму гармонии личности и общества. Мурат Ауэзов, будучи носителем восточной философской традиции, акцентировал внимание на духовных и культурных ценностях, влияющих на человеческое благополучие. Владислав Татаркевич, в свою очередь, воплощал западноевропейскую философскую традицию и анализировал счастье в двадцатилетнем возрасте, истории философии и личностного саморазвития.

Сравнительный анализ взглядов этих авторов позволяет определить точки соприкосновения и различия в их подходах, а также мировоззренческие особенности, создающие уникальное восприятие счастья в различных культурах. Авторы статьи приходят

к выводу, что у всех анализируемых элитарных личностей возникает желание думать, рассуждать о «счастье», что способствует более глубокому пониманию многих аспектов данной концептосферы и рассматривать «счастья» как универсальный феномен, имеющий свои новаторские и национально-специфические культурные особенности в зависимости от контекста.

Ключевые слова: счастье, удача, радость, восхищение, фортуна, благодарность, удовлетворенность, предназначение, желание, намерение, способность.

Для цитирования: Каримова С.С., Шамина Е.А., Худайбердина Д.А. Культурные особенности концепта «счастье» у элитных личностей: Абдулла Кадири, Мурат Ауэзов, Владислав Татаркевич // *Philological Sciences Journal*. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 16-27.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.037>

С.С. Каримова

E-mail: karimova.safo84@gmail.com

Е.А. Шамина^b

E-mail: karimova.safo84@gmail.com

Д.А. Худайбердина^c

E-mail: dinara.azretalievna@gmail.com,

*Байланыс үшін автор: dinara.azretalievna@gmail.com

^aСамарқанд мемлекеттік шет тілдері институты, Самарқанд, Өзбекстан

^bСанкт-Петербург мемлекеттік университеті, Санкт-Петербург, Ресей

^cӘл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан

ЭЛИТАРЛЫҚ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ «БАҚЫТ» ТҰЖЫРЫМДАМАСЫНЫҢ МӘДЕНИ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ: АБДУЛЛА КАДИРИ, МҰРАТ ӘУЕЗОВ, ВЛАДИСЛАВ ТАТАРКЕВИЧ

Андатпа. Бұл мақалада «бақыт» ұғымының мәдени ерекшеліктері үш көрнекті элитарлық тұлғаның көзқарастары арқылы қарастырылады: өзбек жазушысы Абдулла Кадиридін, қазақ ойшылы және әдебиеттанушы Мурат Әуезовтің, сондай-ақ поляк философы Владислав Татаркевичтің. Осы авторлардың әрқайсысы бақыт феноменін өзінше түсіндіріп, оны мәдениет, тарих және философиялық дәстүрлер тұрғысынан пайымдаған.

Абдулла Кадири өз шығармаларында бақытты қоғам мен тұлғаның үйлесімділігі призмасы тұрғысынан қарастыра отырып, әділеттілік пен ұлттық өзіндік болмыс тұжырымдамасын бейнелейді. Мурат Әуезов шығыс философиялық дәстүрінің өкілі ретінде адамның рухани және мәдени құндылықтарына назар аударып, олардың әл-ауқатына тигізетін әсерін талдады. Владислав Татаркевич, өз кезегінде, батыс-еуропалық философиялық дәстүрді бейнелеп, бақыт ұғымын жиырма жасында, философия тарихында және тұлғалық өзін-өзі дамыту тұрғысынан талдаған.

Бұл авторлардың көзқарастарын салыстырмалы талдау олардың бақытқа деген көзқарастарының ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, олардың дүниетанымдық ерекшеліктерін ашып, әртүрлі мәдениеттердегі бақытты қабылдаудың бірегейлігін көрсетеді. Мақала авторлары зерттелген элиталық тұлғалардың барлығында бақыт туралы ойлану, пікір білдіру қажеттілігі туындайтынын атап өтеді. Бұл осы концептосфераның көптеген қырларын көзқарастарын тереңірек түсінуге және «бақытты» әртүрлі мәдени контекстерге байланысты ұлттық-спецификалық ерекшеліктері бар әмбебап феномен ретінде қарастыруға мүмкіндік береді.

Тірек сөздер: бақыт, табыс, қуаныш, таңдану, фортуна, алғыс, қанағаттану, тағдыр, қалаулар, ниет, қабілет.

Сілтеме жасау үшін: Каримова С.С., Шамина Е.А., Худайбердина Д.А. Элиталық тұлғалардың «бақыт» тұжырымдамасының мәдени ерекшеліктері: Абдулла Кадири, Мұрат Әуезов, Владислав Татаркевич // *Philological Sciences Journal*. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 16-27. DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.037>

Information about the authors:

Karimova Safo Saydullayevna, candidate of philological sciences, associate professor Samarkand state institute of foreign languages, Uzbekistan, Samarkand, 140104, Bustonsaroy, 93
ORCID: 0009-0002-4744-6432

Shamina Elena Atatoliyevna, doctor of philological sciences, associate professor Saint-Peterburg state university, 199034, Russia, St. Peterburg, Universitetskaya Embankment, 7-9.
ORCID: 0000-0001-5274-1001

Khudaiberdina, Dinara Azretaliyevna, 1st year doctoral student of the al-Farabi Kazakh National University, Faculty of Philology, Department of Russian Philology and World Literature, 050040, Almaty, 71 Al-Farabi Ave., Kazakhstan.
ORCID ID: 0009-0004-6352-110X

Автор туралы мәлімет:

Каримова Сафо Сайдуллаевна, филология ғылымдарының кандидаты, Самарқанд мемлекеттік шет тілдері институтының қауымдастырылған профессоры, Өзбекстан, Самарқанд, 140104, Бустонсарой көш., 93.
ORCID: 0009-0002-4744-6432

Шамина Елена Анатольевна, филология ғылымдарының докторы, Санкт-Петербург университетінің қауымдастырылған профессоры, 199034, Ресей, Санкт-Петербург, Университет жағалауы, 7-9 үй.
ORCID: 0000-0001-5274-1001

Худайбердина Динара Азреталиевна, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті филология факультетінің орыс филологиясы және әлем әдебиеті кафедрасының 1 курс докторанты, 050040, Алматы, әл-Фараби даңғылы, 71, Қазақстан.
ORCID: 0009-0004-6352-110X

Сведения об авторах:

Каримова Сафо Сайдуллаевна, кандидат филологических наук, ассоциированный профессор Самаркандского государственного института иностранных языков, Самарканд, Узбекистан, 140104, УЗБ, Бустонсарой, 93.
ORCID: 0009-0002-4744-6432

Шамина Елена Анатольевна, доктор филологических наук, ассоциированный профессор Санкт-Петербургского государственного университета, 199034, Россия, Санкт-Петербург, Университетская набережная, д. 7–9.
ORCID: 0000-0001-5274-1001

Худайбердина Динара Азреталиевна, докторант 1 курса Казахского национального университета им. аль-Фараби, филологический факультет, кафедра русской филологии и мировой литературы, 050040, Алматы, пр. аль-Фараби, 71, Казахстан.
ORCID: 0009-0004-6352-110X

*Мақала редакцияға 11.08.2024 ж. келіп түсті;
18.08.2024 ж. рецензиядан кейін мақұлданды; 1.09.2024 ж. баспаға қабылданды.*

*Статья поступила в редакцию 11.08.2024 г.;
одобрена после рецензирования 18.08.2024 г.; принята к публикации 1.09.2024 г.*

*The article was submitted on 11.08.2024; approved after reviewing on 18.08.2024;
accepted for publication on 1.09.2024.*

IRSTI 16.21.37

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.038>

Sh.S. Safarov^a

E-mail: info@samdchti.uz

A.S. Nurakhynova^b

E-mail: a.nurakhynova@iitu.edu.kz, *Corresponding author: a.nurakhynova@iitu.edu.kz

^a*Samarkand State Institute of Foreign Languages, Samarkand, Uzbekistan*

^b*Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan*

INTRALINGUISTIC AND EXTRALINGUISTIC CAUSES OF PHONOLOGICAL INTERFERENCE

Annotation

This article deals with phonological interference, as a phenomenon when phonological rules or sounds of one language affect the pronunciation and sound system of another language, often found in bilingual or multilingual speakers. This type of interference can lead to changes in speech production affecting articulation, stress patterns, and intonation, which can create communication problems or misunderstandings between speakers of different languages. This can significantly affect the way bilingual speakers communicate in their second language, forcing them to apply phonetic rules from the first language. This can lead to errors or unusual stress patterns that can make them difficult for second-language speakers to understand. As a result, effective communication can be disrupted, especially if the interference is constant and noticeable. Phonological interference can manifest itself at various levels: segmental (individual sounds) and supersegmental (stress, intonation, rhythm of speech). At the segment level, this is expressed in the replacement or distortion of the sounds of the second language, which is especially noticeable in the presence of phonemes that are absent in the native language. At the supersegmental level, it manifests itself in a change in intonation constructions or the rhythmic pattern of speech, which can lead to difficulties in understanding. The study of phonological interference plays an important role in the field of linguistics and methods of teaching foreign languages. It allows you to develop effective teaching methods aimed at minimizing the influence of your native language and improving the phonetic competence of second language learners.

Keywords:

Phonological interference, intralinguistic cause, extralinguistic cause, typological classification, pragmatic interference, contrastive study, syntagmatic interference.

For citation:

Safarov Sh.S., Nurakhynova A.S. Intralinguistic and extralinguistic causes of phonological interference // *Philological Sciences Journal*. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 27-36.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.038>

Introduction

Phonological interference is one of the key factors influencing the process of mastery of a foreign language, especially in the professional field, where oral communication plays a decisive role. Its impact on the management of professional skills cannot be overestimated, since high-quality compliance with the pronunciation norms of the language ensures the success of business communication, the accuracy of information transfer, the level of trust between interlocutors and the effectiveness of interaction in the international environment. In areas such as diplomacy, simultaneous and sequential translation, teaching foreign languages, public speaking, business communications, phonological interference, can be the main factor that reduces the level of professionalism and prevents the establishment of important contacts. For example, a diplomat or businessman with a large accent who distorts the meaning of words or makes speech difficult to understand may refer to difficulties in ensuring mutual understanding, which in a business environment lead to errors, losses and inefficiencies.

It is equally important to take into account the influence of phonological interference in the sociolinguistic aspect of the 21st century, since pronunciation and emphasis are placed on a decisive role in social adaptation, perception of the speaker and his support in the linguistic environment. In a multilingual society, such as Uzbekistan and Kazakhstan, speech features can become a marker of social conditions, education level, type of speech culture, which, in turn, affects communication strategy, adaptation and even professional success. Research in sociolinguistics shows that a strong foreign accent can increase bias on the part of native speakers, reduce trust, create communication barriers, and even cause a case. In a professional environment, this is especially critical, since the perception of a person's level of competence largely depends on how clearly and naturally he expresses thoughts in a foreign language. That is why in international companies, educational institutions, economic structures and diplomacy, the focus is not only on language knowledge, but also on quality, compliance with orthoepic norms.

Materials and methods

The term "interference" was first introduced into the field of language by representatives of the Prague School of Linguistics, and its widespread use in linguistics dates back to the second half of the 20th century.

In 1953, the work of W. Weinreich "Languages in Contact" was published. This study emphasized that language interaction is a condition for the emergence of language intervention. [Weinrach, 1953] The interplay of languages has sociolinguistic, linguistic, and psycholinguistic dimensions that are mutually differentiated by purpose and research methods. The sociolinguistic and psycholinguistic aspects of language contact are studied from extralinguistic positions, while the linguistic aspect is studied from intralinguistic positions. Extralinguistics is known to study language in relation to non-linguistic factors such as ethnic, socio-historical, geographical and intralinguistic studies of language separate from non-linguistic factors. From this point of view, the theory of language interaction is interpreted in linguistics as a science that arose at the junction of intralinguistics and extralinguistics. Thus, the theory of language interaction consists of two parts.

The part that studies the primary characteristics of a language separately from language users is considered as a theory of language contact. The functional aspect of the influence of languages on each other in the process of interaction, i.e. the part that studies the features of a language depending on its users, is called the theory of bilingualism. This means that language contact theory has a purely linguistic aspect, while bilingualism theory has sociolinguistic and psycholinguistic aspects. The study of these aspects is distinguished by specific research methods. Linguistic intervention, which is the product of language interaction, is studied on the basis of an experimental method, when research is carried out in terms of the connection of language with social phenomena (sociolinguistic aspect) or personality, i.e. users of language (psycholinguistic aspect). The study of language intervention is based on a comparative method when it is studied from the point of view of

a purely linguistic aspect, that is, the study of the characteristics of the language is studied separately from the users of the language. Linguistics interprets language interference in different ways. W. Weinreich defines intervention as a phenomenon of deviation from the norms of a particular language that occurs in bilingual speech as a result of knowledge of more than one language.... [Weinrah, 1972: 25].

According to W.F. McKee, interference is the use of elements of another language when speaking or writing in the same language [Mackey, 1990]. V.Yu. Rosenzweig treats interlingual intervention as a phenomenon resulting from deviations from specific norms of languages that relate to the speech of bilingual speakers [Rosenzweig, 1996: 114-115].

According to A.E. Karlinsky, intervention should be understood as a deviation from the norm, manifested in the form of misuse of the first language element instead of the second language element due to the interlingual similarity in the speech of bilingual speakers in the second language. Linguistic research approaches the problem of intervention from different perspectives. Accordingly, typological classifications of language interference in linguistics differ from each other. [Karlinsky, 1989].

It is important to pay attention to the fact that in his book "Methodology and paradigms of modern linguistics" A.E. Karlinsky considers modern methodological approaches to the study of language, analyzing the main paradigms that have formed in linguistics at various stages of its development. Particular attention is paid to the comparative analysis of structural, generative, cognitive and functional directions, as well as their relationship with the philosophy of language, sociolinguistics and psycholinguistics. The impact of interdisciplinary approaches on the development of linguistic theory is investigated, as well as new perspectives for the analysis of linguistic phenomena in the context of digitalization and globalization. [Karlinsky, 2009].

A.E. Karlinsky speaks in more detail about language interference in his work "Interaction of languages: bilingualism and language contacts," which studies the mechanisms of interaction of languages in conditions of bilingualism and language contact. The main theoretical concepts of contact linguistics are considered, including models of language interference, borrowing, code switching and language shift. Sociolinguistic and psycholinguistic aspects of bilingualism are analyzed, including the impact of bilingualism on cognitive development, identity, and language policy. The book presents empirical studies of language situations in multi-ethnic regions, which allows the author to identify key patterns in the functioning of languages in the conditions of their interaction [Karlinsky, 2011].

M.M. Kopylenko also addressed the issues of interference in his two-volume work "Selected Works on Linguistics". This monograph completes the cycle of scientific research, devoted to interference and the peculiarities of Kazakh-Russian bilingualism, which were conducted by employees of the Department of Russian Language and Sociolinguistics of the Institute of Linguistics of the Academy of Sciences of the Kazakh SSR in the period from 1981 to 1985. In the course of the work, not only the levels of language structure were studied, but also general patterns of functioning and interaction of the Russian and Kazakh languages. To date, four scientific works have been published in this area, affecting key aspects of language contacts. The developed methodological approaches to the study of Russian-Kazakh bilingualism have found practical application, including in the creation of a bilingual phraseological dictionary.

This work presents a detailed analysis of phraseological and syntactic interference in the Russian speech of Kazakhs, as well as summarizes the results of previous studies and outlines promising areas of study of interference processes in the Russian speech of Kazakhs. For example, the first volume includes studies on the basics of comparative historical linguistics, the methodology of etymological research, as well as issues of typology and classification of languages. Significant attention is paid to the problems of semantic changes, mechanisms of lexical derivation and metaphorical processes in the languages of various families. A special place is occupied by the analysis of the interaction of Turkic and Indo-European languages, which reflects inter-language contacts and borrowing processes. The second volume is more focused on a more detailed study of the cognitive and ethnolinguistic aspects of the language. The issues of language consciousness,

conceptualization of the world in various cultures, as well as the problems of onomastics and phraseology are considered. The symbolic meanings of words and stable expressions are investigated, deep connections between language, thinking and culture are revealed. The collection also presents works on terminology, lexical systematization and the development of conceptual categories in the language. Both volumes represent a significant contribution to the development of linguistic science, combining both fundamental theoretical research and applied research important for the study of the evolution of languages and their interaction. [Kopylenko, 2010].

According to O.Yu. Inkova-Manzotti, when analyzing interference, it is necessary to distinguish between language and speech interference. She explains her opinion this way: "Language intervention is a change in a certain language that occurred under the influence of another language and has already come into use in this way. Speech interference is a temporary, reversible change that occurs when one language is switched to another" [Inkova-Manzotti, 2001].

M. Dzhusupov believes that the phenomenon of interference is directly related to the paradigmatic and syntagmatic aspects of the language and distinguishes between paradigmatic and syntagmatic types of interference [Dzhusupov, 1991].

Results and discussion

In addition, types of interference are interlingual interference and intralingual interference. It should be noted here that interlingual and intralingual interference should not be confused as the terms "external interference" and "internal interference", which arise mainly in the process of translation. "External interference" is interference that arises in the process of translation from the native language to another language, and "internal interference" is interference that arises in the process of translation from another language to the native language.

In order to identify similar and distinctive features of vowel phonemes and their positional variants in English and Uzbek, the vowel systems of these languages should be subgrouped as follows from the point of view of their acoustic and orthographic similarity:

a) vowel phonemes that partially coincide from the acoustic and orthographic point of view in the compared languages: /ɪ/, /e/, /ɒ/, /ʊ/. Each of these phonemes is expressed in written form by one letter in Uzbek, several letters and letter combinations in English;

b) vowel phonemes that are partially acoustically compatible, but orthographically incompatible in the compared languages: /ʌ/. In the contrasting languages, this phoneme is expressed by different letters;

c) vowel phonemes that partially coincide orthographically, but do not coincide acoustically in the compared languages: an example of this is the vowel phoneme /ʌ/ in Uzbek and /æ/ in English;

d) vowels that do not coincide both acoustically and orthographically in the compared languages. Such phonemes are important because they exist only in one language and have no equivalent in the second language. For example, /ɔ/ in Uzbek does not exist in English, while the phonemes /ɑ:/, /ɔ:/, /ɜ:/, /ə/, /i:/, /u:/, /eɪ/, /aɪ/, /ɔɪ/, /aʊ/, /əʊ/, /ɪə/, /eə/, /ʊə/ in English are not available in Uzbek.

The basis of interference in the speech of native speakers of a second language is determined by the contrastive study of the native language and the studied foreign language from the standpoint of different systems. From this point of view, the above-mentioned contrastive study of the vowel systems of English and Uzbek is the basis for determining the interference of vowel phonemes in the English speech of native speakers of the Uzbek language. Interference is usually directly related to paradigmatic and syntagmatic relations of linguistic units. On this basis, paradigmatic and syntagmatic interference are distinguished in language.

Initially, paradigmatic interference, described by W. Weinreich, is usually classified as follows: 1) the inability to identify phonologically distinctive features of the phonemes of the studied foreign language (underdifferentiation), 2) the transfer of distinctive features of the phonological system of the native language to the studied foreign language (overdifferentiation), 3) the replacement of phonemes of the studied foreign language with their equivalent or alternative in

the native language (substitution), 4) the replacement of one speech sound in the studied foreign language with sounds of the native language as a result of perceiving one sound as two speech sounds or vice versa, under the influence of the native language (reinterpretation).

According to the law of adaptation to the traditional phonetic composition of Turkic words, native speakers of the Uzbek language, accustomed to the skills of phonetic change, such as prothesis, epenthesis, epithesis, procope, syncope, apocope, make mistakes when transferring these skills to English, and this causes syntagmatic interference. Syntagmatic interference can occur at the beginning, middle and end of a word in the process of learning English by native speakers of the Uzbek language. For example, native speakers of the Uzbek language, accustomed to adding a vowel sound before adjacent consonants, such as /st/ /sp/, /jk/, /ft/, when they are in the initial position of a word; between adjacent consonants, such as /pl/, /kr/, /kl/, /tr/; and after adjacent consonants such as /sk/, /nk/ occurring at the end of a word can transfer these skills to English at the early stages of learning, which leads to syntagmatic interference at the beginning of a word in the pronunciation of such words as stop, sport, shtick (joker): stop /[ɪ]stɒp/, sport /[ɪ]spɔ:t/, shtick /[ɪ]ʃtɪk/; in the middle of a word in the pronunciation of such words as place, cream, clam, train: place /p[ɪ]leɪs/, cream /k[ɪ]ri:m/, clam /k[ɪ]læm/, train /t[ɪ]reɪn/; at the end of a word in the pronunciation of such words as kiosk, bank: kiosk /'ki:.nsk[a]/, bank /bæŋk[a]/.

Syntagmatic interference of consonants in English and Uzbek is mainly caused by the involuntary transfer of native spelling skills by Uzbek speakers to English. According to the orthoepic norms of the Uzbek language, each letter in a word is usually read. As a result of the transfer of this skill to English, Uzbek speakers make mistakes by adding a sound at the beginning of a word when reading such words as write, hour, knee, gnaw, psalm, mnemonic, knee; by adding a sound in the middle of a word when reading such words as cupboard, raspberry, debt, giant, fasten; by adding a sound at the end of a word when reading such words as bomb, debris, tomb, key, solemn. Incorrect reading by Uzbek speakers of such English words as write, hour, knee, gnaw, psalm, mnemonic, knee leads to syntagmatic interference in the consonant system at the beginning of a word.

Since the occurrence of two adjacent vowels in Turkic words is not common, words such as Said (name), oila (family), soat (watch) are pronounced by Uzbek speakers by adding a consonant between the two vowels: Said – Sayid, oila – oyila, soat – sog'at (epenthesis). The fact is that Uzbek speakers accustomed to this skill transfer it to the pronunciation of English words such as oil, fail, said, cake and make mistakes. And this will also be an example of syntagmatic interference occurring in the middle of a word: oil /ɔ[y]ɪl/, fail /fe[y]ɪl/, said /se[y]ɪd/, cake /ke[y]ɪk/.

Thus, the fact that the articulatory-sound, perceptual, phonological, morphological, phonostylistic, graphemic, orthographic, orthoepic aspects of phonemes, which have different characteristics in different languages, is one of the main factors causing phonemic interference in the interaction of languages.

Conclusion

Thus, phonological interference is not just a linguistic phenomenon, but the most important factor determining the effectiveness of communication, the level of social professionalism and the degree of success in intercultural communication. Overcoming its negative consequences requires targeted work on background competence, the use of a special pronunciation correction technique, the development of auditory differentiation of sounds and the formation of awareness of the state of the phonological system of the studied language. Including contextual trainings within the framework of program consultations, the use of technologies for automated analysis of pronunciation, work with native speakers and immersion in the language environment - all this becomes reserve conditions for the formation of full-fledged professional and sociolinguistic qualifications in the modern world, where the clarity, accuracy and expressiveness of oral speech determine the quality of professional communication and the success of intercultural communication. At the same time, the analysis of the phonological systems of the Uzbek language

proposed in the article by the representative of the Turkic group, which also includes the Kazakh language and English, studied as a second or third foreign language in Uzbekistan and in schools with the Uzbek language in Kazakhstan, presents the results relevant for modern typological and comparative linguistics. Based on this, in Uzbek and English there are phonetic (articulatory-acoustic, perceptual, distributive), phonological, morphological, phonostilistic, graphemic, orthographic and orthoepic types of phonemic interference of vowels and consonants. Each of these types of phonemic interference can be assigned to further subgroups according to the points represented in the classification of language interference by their occurrence. The above types of phonemic interference arise on the basis of linguistic factors such as phonetic, phonological, morphophonological, phonostilistic, graphemic, orthographic, orthoepic differences of phonemes, which are formed depending on the specific structure of sound systems in the compared languages. And it is important not to ignore them in the process of learning the language in order to master the correct pronunciation.

References

Weinreich U. Languages in contact: Conclusions and problems. – New York: Linguistic Circle of New York, 1953.

Weinreich W. Monolingualism and multilingualism//Innovations in linguistics. – 1972. – Issue 4. – S. 25-60.

Dzhusupov M. Sound systems of Russian and Kazakh languages. Syllable. Interference. Pronunciation training [Background systems of Russian and Kazakh languages. Syllable. Interference. Study of articulation]. – Tashkent: Fan, 1991.

Inkova-Manzotti O. Yu. Opposition connectors in French and Russian (comparative research). – Moscow: Lomonosov Moscow State University, 2001.

Karlinsky A.E. Methodology and paradigms of modern linguistics. – Almaty, 2009.

Karlinsky A.E. Comparative study of languages: interference. – Alma-Ata, 1989.

Karlinsky A.E. Interaction of languages: bilingualism and language contacts. – Almaty, 2011. – 264 s.

Kopylenko M.M. Selected works on linguistics: In 2 vols. – Almaty: Institute of Linguistics named after A. Baitursynov, 2010. – VOL. 1. – 444 s.

Kopylenko M.M. Selected works on linguistics: In 2 vols. – Almaty: Institute of Linguistics named after A. Baitursynov, 2010. – VOL. 2. – 588 p.

Mackey WF, Siguan M. Education and bilingualism. – M.: Pedagogy, 1990. – 184 s.

Rosenzweig V.G.O. Convergence of languages in the process of contact // The main problems of linguistic evolution. – Samarkand: Publishing House of Samarkand University, 1966. – S. 114-115.

Ш.С. Сафаров^а

E-mail: info@samdchti.uz

А.С. Нұрахынова^б

E-mail: a.nurakhynova@iitu.edu.kz, * Байланыс үшін автор: a.nurakhynova@iitu.edu.kz

^аСамарқанд мемлекеттік шет тілдер институты, Самарқанд, Өзбекстан

^бӘл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан

ФОНОЛОГИЯЛЫҚ ИНТЕРФЕРЕНЦИЯНЫҢ ИНТРАЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЭКСТРАЛИНГВИСТИКАЛЫҚ СЕБЕПТЕРІ

Аңдатпа. Бұл мақалада екі тілді немесе көп тілді динамикаларда жиі кездесетін фонологиялық ережелер немесе бір тілдің дыбысы басқа тілдің айтылуы мен дыбыс жүйесіне

эсер ететін құбылыс ретінде фонологиялық араласу қарастырылады. Кедергілердің бұл түрі сөйлеу өндірісінде артикуляцияға, стресстік үлгілерге және интонацияға эсер ететін өзгерістерге әкелуі мүмкін, бұл әртүрлі тілде сөйлеушілер арасында қарым-қатынас немесе түсініспеушілік проблемаларын тудыруы мүмкін. Бұл екі тілде сөйлейтіндердің екінші тілде сөйлесуіне, оларды бірінші тілден фонетикалық ережелерді қолдануға мәжбүрлеуге елеулі эсер етуі мүмкін. Бұл қателіктерге немесе екінші тілде сөйлеушілердің оларды түсінуін қиындататын ерекше стресстік үлгілерге әкелуі мүмкін. Нәтижесінде, әсіресе кедергілер тұрақты және байқалатын болса, тиімді байланыс бұзылуы мүмкін. Фонологиялық интерференция әртүрлі деңгейлерде көрінуі мүмкін: сегменттік (жекелеген дыбыстар) және суперсегменттік (стресс, интонация, сөйлеу ырғағы). Сегменттер деңгейінде бұл екінші тілдің дыбыстарын ауыстырудан немесе бұрмалаудан көрінеді, бұл әсіресе ана тілінде жоқ фонемалар болғанда байқалады. Суперсегментальды деңгейде интонациялық құрылымдардың өзгеруінен немесе сөйлеу ырғағының өзгеруінен көрінеді, бұл түсінуде қиындықтарға әкелуі мүмкін. Фонологиялық интерференцияны зерделеу лингвистика және шетел тілдерін оқыту әдістері саласында маңызды рөл атқарады. Ол ана тілінің эсерін азайтуға және екінші тілді оқытындардың фонетикалық құзыреттілігін арттыруға бағытталған оқытудың тиімді әдістерін әзірлеуге мүмкіндік береді.

Тірек сөздер: Фонологиялық интерференция, ішкі тілдік себеп, экстралингвистикалық себеп, типологиялық жіктеу, прагматикалық интерференция, қарама-қарсы зерттеу, синтагматикалық интерференция.

Сілтеме жасау үшін: Сафаров Ш.С., Нұрахынова А.С. Фонологиялық интерференцияның интралингвистикалық және экстралингвистикалық себептері // *Philological Sciences Journal*. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 27-36.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.038>

Ш.С.Сафаров^a

E-mail: info@samdchti.uz

А.С. Нұрахынова^b

E-mail: a.nurakhynova@iitu.edu.kz,

* Автор

для

корреспонденции:

a.nurakhynova@iitu.edu.kz

^aСамаркандский государственный институт иностранных языков,

Самарканд, Узбекистан

^bКазахский национальный университет им. аль-Фараби, Алматы, Казахстан

ИНТРАЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ И ЭКСТРАЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ПРИЧИНЫ ФОНОЛОГИЧЕСКОЙ ИНТЕРФЕРЕНЦИИ

Аннотация. В статье рассматривается фонологическое вмешательство как явление, когда фонологические правила или звуки одного языка влияют на произношение и звуковую систему другого языка, часто встречающиеся в двуязычных или многоязычных динамиках. Этот тип помех может привести к изменениям в производстве речи, влияющим на артикуляцию, стрессовые шаблоны и интонацию, что может создать проблемы общения или недопонимание между носителями разных языков. Это может существенно повлиять на то, как двуязычные носители общаются на своем втором языке, заставляя их применять фонетические правила с первого языка. Это может привести к ошибкам или необычным стрессовым шаблонам, которые могут затруднить их понимание носителями второго языка. В результате эффективная связь может быть нарушена, особенно, если помехи постоянны и заметны. Фонологическая интерференция может проявляться на различных уровнях: сегментарном (отдельные звуки) и суперсегментарном (стресс, интонация, ритм речи). На уровне сегментов это выражается в замене или искажении звуков второго языка, что

особенно заметно при наличии фонем, отсутствующих в родном языке. На суперсегментальном уровне проявляется в изменении интонационных конструкций или ритмического паттерна речи, что может привести к трудностям в понимании. Изучение фонологической интерференции играет важную роль в области лингвистики и методов обучения иностранным языкам. Она позволяет разработать эффективные методы обучения, направленные на минимизацию влияния родного языка и повышение фонетической компетентности изучающих второй язык.

Ключевые слова: фонологическая интерференция, внутрилингвистическая причина, экстралингвистическая причина, типологическая классификация, прагматическая интерференция, контрастное исследование, синтагматическая интерференция.

Для цитирования: Сафаров Ш.С., Нурахынова А.С. Интралингвистические и экстралингвистические причины фонологической интерференции // *Philological Sciences Journal*. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 27-36.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.038>

Information about the authors:

Safarov Shakhriyor Safarovich, Doctor of Philology, Professor, Samarkand State Institute of Foreign Languages, Uzbekistan, Samarkand, 140104, Bustonsaroy, 93

ORCID: 0009-0000-4437-4555

Nurakhynova Ainur Sarsenovna, doctoral student of Al-Farabi KazNU, 050040, Almaty, al-Farabi ave., 71, senior lecturer of the Department of Languages of the International Information Technology University, 050040, Almaty, st. Manas, 34/1 Kazakhstan

ORCID: 0009-0001-4502-5338

Авторлар туралы мәліметтер:

Сафаров Шахриёр Сафарович, филология ғылымдарының докторы, Самарқанд мемлекеттік шет тілдері институтының профессоры, Өзбекстан, Самарқанд, 140104, Бустонсарой көш., 93.

ORCID: 0009-0000-4437-4555

Нұрахынова Айнұр Сәрсенқызы, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ докторанты, 050040, Алматы, әл-Фараби даңғылы, 71, Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті тілдер кафедрасының сениор-лекторы 050040, Алматы қаласы, Манас көшесі, 34/1 Қазақстан

ORCID: 0009-0001-4502-5338

Сведения об авторах:

Сафаров Шахриёр Сафарович, доктор филологических наук, профессор Самаркандского государственного института иностранных языков, Самарканд, Узбекистан, 140104, УЗБ, Бустонсарой, 93.

ORCID: 0009-0000-4437-4555

Нурахынова Айнур Сарсеновна, докторант КазНУ им. аль-Фараби, 050040, Алматы, пр. ал-Фараби, 71, сениор-лектор кафедры языков Международного университета информационных технологий, 050040, г. Алматы, ул. Манаса, 34/1 Казахстан

ORCID: 0009-0001-4502-5338

*Мақала редакцияға 10.08.2024 ж. келіп түсті;
20.08.2024 ж. рецензиядан кейін мақұлданды; 1.09.2024 ж. баспаға қабылданды.*

*Статья поступила в редакцию 10.08.2024 г.;
одобрена после рецензирования 20.08.2024 г.; принята к публикации 1.09.2024 г.*

*The article was submitted on 10.08.2024; approved after reviewing on 20.08.2024;
accepted for publication on 1.09.2024.*

IRSTI 16.01.09

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.039>

Zh. Tuimebayev^a

E-mail: turkology.ri@gmail.com

Zh. Abdiman^{a*}

E-mail: zhanyiya.abdyman@kaznu.edu.kz,

*Corresponding author: zhanyiya.abdyman@kaznu.edu.kz

^a*Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan*

INAUGURAL ADDRESS AND INAUGURATION CEREMONY: SYMBOLISM, RITUALS AND POLITICAL MESSAGE

Abstract

This article examines the relationship between the Inaugural Address and the inauguration ceremony, focusing on their symbolic, ritualistic, and political dimensions. It compares the inauguration ceremonies of the United States and Kazakhstan, specifically the inaugurations of Donald J. Trump in 2025 and Kassym-Jomart Tokayev in 2023, the latest ceremonies held in both countries.

The Inaugural Address, as a carefully crafted speech, plays a crucial role in shaping the leader's political agenda and reinforcing national unity. Similarly, the ceremonial aspects of the inauguration – such as national symbols, oath-taking rituals, and public participation create a symbolic framework that amplifies and legitimizes the leader's message.

By analyzing both verbal and non-verbal communication in these events, the article emphasizes the synergy between speech and ceremony in creating a coherent political narrative, shaping public perception, and signaling the start of a new political era. This study highlights the importance of inauguration ceremonies as crucial moments in political life, not only marking the transition of power but also establishing the tone for the leader's tenure and the nation's future direction.

Keywords:

Presidential Inauguration, Inaugural Ceremony, Inaugural Address, Symbolism.

For citation:

Tuimebayev Zh., Abdiman Zh. Inaugural address and inauguration ceremony: symbolism, rituals, and political message // *Philological Sciences Journal*. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 37-43. DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.039>

Introduction

The Inaugural Address of the newly elected president is a crucial speech that shapes the overall image of the presidency and proclaims the president's plans and goals for his administration. It is ceremonially delivered after the President takes the oath of office, when he officially becomes a President, and is constitutionally obliged to assume his responsibilities.

R. Joslyn notes that the Inaugural Address is a kind of "riskless rhetoric" [1], which does not provoke any doubts or arguments among the listeners or observers. The primary purpose of the Address is to unite the nation and proclaim the presidency.

The article's primary purpose is to explore the relationship between the Inaugural Address and the ceremony, focusing on their symbolic, ritualistic, and political dimensions.

Methodology

The research material of this article is the ceremony of inauguration and Inaugural Addresses delivered by the newly elected President of the United States of America Donald J. Trump on January 20, 2025 and the last inauguration ceremony and Inaugural Address of the Republic of Kazakhstan Kassym-Jomart Tokayev on 26 November 2022.

We have employed a comparative qualitative methodology to analyze the presidential inaugurations in the United States and Kazakhstan, which helps us to compare the inauguration ceremonies of the two countries, highlighting similarities and differences in their rituals, symbolism, and political messages.

The texts of the Presidents' Inaugural Addresses were retrieved from the online sources: the Inaugural Address of President Trump from the American Presidency Project at <https://www.presidency.ucsb.edu/people/president/donald-j-trump-2nd-term> and the Inaugural Address of President Tokayev from the Official website of the President of Kazakhstan at <https://www.akorda.kz/ru/speeches>.

Results

An Inaugural Address is a formal and thoroughly prepared speech delivered by a newly elected leader of the country at the beginning of their term, typically during a public ceremony, specifically the inauguration. D. Kellner highlights that inaugural speeches have become a "global spectacle" that, from a global point of view, gives insight into the new government's approach to international relations, trade, security, and diplomacy [2].

It serves as a crucial moment in the political transition, representing the leader's first official communication with the nation and the international community. The speech is traditionally viewed as an essential tool for the new leader to establish their political authority, outline their vision for the future, and convey important policy priorities.

Among the various speeches delivered by presidents, the Inaugural Address stands out as one of the most significant forms of political communication. It provides a platform for leaders to directly engage with the nation and establish the tone for their administration. The inaugural speech presents an opportunity to convey a clear, authoritative message about their political goals and vision. M. Edelman states that "political language is political reality" [3]; thus, presidents address critical, timely issues, including the current state of the nation, political challenges, the community's hardships, and their aspirations for the future.

The Inaugural Addresses fulfill four main functions in political communication: a) integrative, b) declarative, c) performative, and d) inspirational [4]. Each function of the Inaugural Address is administered by the President using different tools. But most important to our mind are the integrative and performative functions that coincide ritually and symbolically with the purpose of the Inauguration ceremony.

To fully grasp the rich symbolism and political messages the President conveys, it is essential to begin by closely examining its ceremonies. They serve as powerful reflections of the cultural contexts in which they occur, revealing the underlying values and beliefs of the time.

Indeed, the location of the inaugural ceremonies in the Capitol is a significant symbol of the democratic values of the United States in general, as well as during the inauguration ceremony, since it is home to the United States Congress, which consists of two chambers: the Senate and the House of Representatives and serves as the central symbol of the U.S. legislative branch. Due to weather conditions, the location of the 2025 Inauguration ceremony was changed. Instead of being held at the West Portico, it took place inside the U.S. Capitol in the Rotunda. In U.S. political culture, the inauguration ceremony begins with the president's introduction as he enters the main

venue. This is followed by an invocation, a prayer or blessing that seeks divine guidance, wisdom, and blessings for the incoming president and the nation. Next, both the vice president-elect and the president-elect participate in their swearing-in ceremonies, with both oaths administered by the Chief Justice of the Supreme Court of the U.S. Both President and Vice-President placed their right hands on the Bible, as the President's oath serves not just as legal entrance to the office but an oath in front of the God. This significant ceremony of the Inauguration is the Inaugural Address of the new President, marking the beginning of a new political era. After the Inaugural Address of President Trump, one of the most well-known patriotic songs in the United States, "America the Beautiful", was followed by benediction prayers from a Rabbi, Pastor, and Father of a Catholic Church. The inauguration ceremony ends with the National Anthem of the U.S. The ceremony is administered by a host and a Secretary of the Joint Commission on Inaugural Ceremonies.

The ceremony of inauguration in Kazakhstani political culture differs significantly from the American version and follows a unique protocol. Although the location of the inauguration ceremonies for the Presidents of Kazakhstan has changed several times, those for President Tokayev took place at the Palace of Independence. While it does not hold the same political significance as the Capitol in the U.S., it plays an important role as a cultural landmark in Kazakhstan. It symbolizes the sovereignty, modernization, and cultural heritage of the country. The ceremony begins with the national flag and the Standard of the President being brought into the room and placed on the stage, followed by the Constitution. Next, the host introduces President Kassym-Jomart Tokayev, who then enters the hall. The chairman of the Constitutional Council emphasizes the constitutional importance of the presidential oath and invites K. Tokayev to take the oath. The President places his right hand on the Constitution and recites the sacred words of the oath in front of the audience; afterward, he approaches the National Flag and kisses it as a sign of allegiance to the nation. Following this, the orchestra and choir perform the National Anthem of the Republic of Kazakhstan. After the anthem, the President is presented with an identification document confirming his status as the President of Kazakhstan. The inauguration ceremony concludes with the President's Inaugural Address.

The symbolism in the inauguration ceremony is heightened by the context of the ceremony. The presence of national symbols (such as the flag, the constitution, or a national anthem) and notable settings (like the Capitol in the United States and the Palace of Independence in Kazakhstan), and other emblematic items (such as the presidential seal in the United States and Standard of the President in Kazakhstan) or sacred texts (as the Bible in the U.S.) reinforce the message of both ceremony and Inaugural Address. These elements transform the speech of the President into more than just verbal communication; they elevate it to a ritually significant and symbolic act representing the nation's collective identity and connecting the leader to the people.

The inauguration ceremony and the Inaugural Address are intrinsically linked. Together, they convey a unified and coherent political message and "the nation listens for a moment as one people to the words of the man they have chosen for the highest office in the land" [5].

While the speech delivers explicit political content, the ceremony provides a contextual and symbolic framework. Together, they form a cohesive narrative that sets the tone for the leader's tenure and reflects the values and priorities the leader wishes to emphasize.

Even the introductory part of the Inaugural Address starts with denoting the ceremony, as for instance, Donald Trump calls the moment: "*The golden age of America begins right now*", and President Tokayev states that with the Inauguration of a new President: "*Қазақстан дамудың жаңа дәуіріне қадам басты*" (*Kazakhstan has made a step into the new era of development*).

The presidents mention the national symbols of the country as well. For instance, President Trump uses the National Flag as the symbol of American Nation that unites the the people of America for the better future of the population:

"The United States will once again consider itself a growing nation, one that increases our wealth, expands our territory, builds our cities, raises our expectations, and carries our flag into new and beautiful horizons."

President Tokayev also used the National Flag as a symbol of national unity, alongside the state language:

“Көк байрағымыз, төлқұжаттымыз және мемлекеттік тіліміз біздің біртұтас халық екенімізді білдіреді”.

(Our blue flag, passport, and state language symbolize that we are a united people.)

Furthermore, the President directly references the ceremony of accepting presidential authority, specifically the act of kissing the National Flag of Kazakhstan after the oath-taking ceremony:

“Мен бүгін көк туды сүйіп, дана халқымның алдында бас идім”.

(Today, I kissed the blue flag and bowed my head before my wise people.)

The interaction between the speech and the ceremony is essential to conveying a leader’s political message. While the **speech articulates key policy goals**, values, and aspirations for the nation, the **ceremony offers ritualistic and symbolic support** that amplifies and legitimizes these verbal messages.

President Trump emphasizes the commitment of his administration to excel and succeed while honoring the country, its Constitution, and religious values:

National unity is now returning to America, and confidence and pride is soaring like never before. In everything we do, my administration will be inspired by a strong pursuit of excellence and unrelenting success. We will not forget our country, we will not forget our Constitution, and we will not forget our God.

In his address, the President highlights the significant role of the Constitution, particularly focusing on the Amendment, which he views as a cornerstone for nurturing and cultivating a new generation of politicians:

“Конституцияның жаңа талабына сәйкес бұдан былай Президент жеті жылдық бір мерзімге ғана сайланады. Осылайша, саясаткерлердің жаңа буыны билік басына келе бастайды. Мен осы шешімнің дұрыс болғанына кәміл сенемін”.

(According to the new requirement of the Constitution, from now on, the President will be elected for a single seven-year term. Thus, a new generation of politicians will begin to come to power. I firmly believe that this decision is the right one.)

Together, they convey a coherent and powerful political message, shaped by both verbal and non-verbal elements. The speech expresses the leader's vision, while the ceremony provides the symbolic and ritualistic framework that amplifies and legitimizes these messages.

Conclusion

The Inaugural Address and the inauguration ceremony serve as crucial instruments of political communication, both reflecting and shaping the newly elected leader's political agenda, values, and vision for the future.

The ceremonial aspect of the inauguration enhances the significance of the speech through symbolic rituals and national symbols, reinforcing the themes and messages communicated by the president. The presence of key elements such as the national flag, the constitution, and religious

texts, along with the ritual of swearing-in, establishes a sense of national unity and political continuity. Thus, in the same way serving the multiple functions of the Inaugural Address: integrative, declarative, performative, and inspirational. The presidential inaugural (1) unifies the people by reconstituting its members as “the people,” who can ratify and witness the ceremony; (2) rehearses communal values drawn from the past; (3) sets forth the political principles that will guide the new administration; and (4) demonstrates through enactment that the president appreciates the requirements and limitations of executive functions [5].

The comparison of the inauguration ceremonies of the United States and Kazakhstan demonstrates that while the specific rituals may differ, both countries emphasize the symbolic importance of the ceremony, underlining their commitment to democratic principles, national unity, and a new political era. The Inaugural Address and ceremony establish the new president's political identity, communicate their leadership agenda, and provide a powerful platform to unite the nation and gain public trust. Through these rituals, the transition of power is not only formalized but also symbolically celebrated, marking the beginning of a new chapter in the nation's political life.

In the U.S., the location of the inaugural ceremony in the Capitol serves as a central symbol of democracy, reinforces the democratic process, highlighting the importance of the U.S. political system. In contrast to the U.S. system, the location of the ceremony of inauguration lacks the historical weight of the Capitol, it serves as a cultural symbol of the nation's sovereignty and modernization.

The swearing-in ceremony, led by the Chief Justice of the Supreme Court and taking the oath on a Bible, carries deep religious and legal significance in the U.S., reinforcing the dual nature of the office as both legal and spiritual commitment. Whereas in the Kazakhstani political environment, it is a significant constitutional act, a form of assuming responsibilities before the country and its’ people. The act of kissing the National Flag during the Kazakhstani inaugural ceremony after taking the oath underscores his allegiance to the nation and serves as a symbolic gesture of commitment to the people country.

The presence of the National Anthem after the swearing-in ceremony of the President in Kazakhstan, and at the end of the ceremony in the U.S., highlights national unity and pride in the democratic process.

Both ceremonies serve to unite the nation and mark the peaceful transfer of power. In the U.S., the ceremony emphasizes the continuation of democratic ideals, while in Kazakhstan, the ceremony underscores national pride, sovereignty, and modernization. The rituals in both countries, including the oath-taking and the Inaugural Address, highlight the symbolic act of transferring authority and leadership.

References

Campbell K.K., Jamieson K.H. Presidents creating the presidency: Deeds done in words. – Chicago: University of Chicago Press, 2008.

Joslyn R. Keeping Politics in the Study of Political Discourse. – Columbia, SC, 1986.

Kellner D. Media Spectacle and the Crisis of Democracy: Terrorism, War, and Election Battles. – London: Routledge, 2004.

Edelman, M. Constructing the Political Spectacle. – Chicago: University of Chicago Press, 1988.

Sheigal E.I. Inauguratsionnoe obrashchenie kak zhanr politicheskogo diskursa. Zhanry rechi, 2002, no. 3. – Pp. 205-214.

Schlesinger Jr., Arthur. “Introduction” in The Chief Executive: Inaugural Addresses of the Presidents of the United States from George Washington to Lyndon B. Johnson. – New York: Crown Publishers, 1965.

Ж. Туймебаев^а

E-mail: turkology.ri@gmail.com

Ж. Абдиман^{а*}

E-mail: zhanyiya.abdyman@kaznu.edu.kz,

*Автор для корреспонденции: zhanyiya.abdyman@kaznu.edu.kz

^аҚазақстанның миллионнальнй университет имену аль-Фараби, Алматы, Қазақстан

ИНАУГУРАЦИОННАЯ РЕЧЬ И ЦЕРЕМОНИЯ ИНАУГУРАЦИИ: СИМВОЛИЗМ, РИТУАЛЫ И ПОЛИТИЧЕСКОЕ ПОСЛАНИЕ

Аннотация. В данной статье рассматривается взаимосвязь между инаугурационной речью и церемонией инаугурации с акцентом на их символические, ритуальные и политические аспекты. Проводится сравнительный анализ инаугурационных церемоний США и Казахстана, в частности, инаугурации президента США Дональда Трампа 2025 года и инаугурации президента Казахстана Касым-Жомарта Токаева 2022 года.

Инаугурационная речь как тщательно подготовленное выступление играет ключевую роль в формировании политической повестки лидера, укреплении национального единства и определении направления работы администрации. Точно также церемониальные элементы инаугурации, включая национальные символы, ритуалы принятия присяги и участие общественности, создают символическую рамку, которая усиливает и легитимизирует послание лидера.

Статья подчеркивает синергию между речью и церемонией в создании последовательного политического нарратива, формировании общественного восприятия и о начале новой политической эпохи. Статья подчеркивает значимость церемоний инаугурации как ключевых моментов в политической жизни, которые не только маркируют переход власти, но и задают тон для работы лидера и будущего развития страны.

Ключевые слова: президентская инаугурация, инаугурационная церемония, инаугурационная речь, символизм.

Для цитирования: Туймебаев Ж., Абдиман Ж. Инаугурационная речь и церемония инаугурации: символизм, ритуалы и политическое послание // Philological Sciences Journal. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 37-43. DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.039>

Ж. Туймебаев^а

E-mail: turkology.ri@gmail.com

Ж. Абдиман^{а*}

E-mail: zhanyiya.abdyman@kaznu.edu.kz,

*Байланыс үшін автор: zhanyiya.abdyman@kaznu.edu.kz

^аӘл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан

ИНАУГУРАЦИЯЛЫҚ СӨЗ ЖӘНЕ ИНАУГУРАЦИЯ РӘСІМІ: СИМВОЛИЗМ, РИТУАЛДАР ЖӘНЕ САЯСИ ЖОЛДАУ

Аннотация. Мақала президенттің ұлықтау сөзі мен ұлықтау рәсімінің өзара байланысын қарастырып, олардың символдық, ритуалдық және саяси аспектілеріне назар аударады. АҚШ пен Қазақстанның ұлықтау рәсімдерінің, атап айтқанда 2025 жылы АҚШ президенті Дональд Трамптың және 2022 жылы Қазақстан президенті Касым-Жомарт Тоқаевтың ұлықтау рәсімдеріне салыстырмалы талдау жүргізілді.

Ұлықтау сөзі, мұқият дайындалған сөз ретінде, ел басшысының саяси бағдарламасын қалыптастыруда, ұлттық бірлікті нығайтуда және оның бағытын анықтауда маңызды рөл атқарады. Сол сияқты, ұлықтау рәсімінің элементтері, оның ішінде ұлттық символдар, ант қабылдау рәсімдері және қоғамның қатысуы, Президент жолдауын күшейтетін және заңдастыратын символдық шеңберді құрайды.

Мақалада ұлықтау сөзі мен рәсімінің өзара байланысы, үйлесімді саяси байланыс құру, қоғамдық ойдың қалыптастырылуы және жаңа саяси дәуірдің басталғаны туралы сөз ететіні атап өтілді.

Түйінді сөздер: президенттік ұлықтау рәсімі, ұлықтау рәсімі, ұлықтау сөзі, символизм.

Сілтеме жасау үшін: Түймебаев Ж., Абдиман Ж. Инаугурациялық сөз және инаугурация рәсімі: символизм, ритуалдар және саяси хабар // *Philological Sciences Journal*. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 37-43. DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.039>

Information about the authors:

Tuimebayev Zhanseit Kanseitovich, Doctor of philology, Professor of Kazakh National University Al-Farabi, 050040, Almaty, 71 Al-Farabi Ave., Kazakhstan
ORCID: 0000-0001-5495-1686

Abdiman Zhaniya, PhD student of the Faculty of Philology, Al-Farabi Kazakh National University, 050040, Almaty, 71 Al-Farabi Ave., Kazakhstan
ORCID: 0000-0002-0690-5383

Авторлар туралы мәлімет:

Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ профессоры, 050040, Алматы, әл-Фараби даңғылы, 71, Қазақстан
ORCID: 0000-0001-5495-1686

Жания Абдиман, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті филология факультетінің докторанты, Әл-Фараби даңғылы, 71, 050040, Алматы, Қазақстан
ORCID: 0000-0002-0690-5383

Сведения об авторах:

Түймебаев Жансейіт Кансейітович, доктор филологических наук, профессор КазНУ им. аль-Фараби, 050040, Алматы, пр. аль-Фараби, 71, Казахстан
ORCID: 0000-0001-5495-1686

Абдиман Жания, докторант факультета филологии КазНУ им. аль-Фараби, 050040, Алматы, пр. аль-Фараби, 71, Казахстан
ORCID: 0000-0002-0690-5383

*Мақала редакцияға 1.08.2024 ж. келіп түсті;
10.08.2024 ж. рецензиядан кейін мақұлданды; 11.09.2024 ж. баспаға қабылданды.*

*Статья поступила в редакцию 1.08.2024 г.;
одобрена после рецензирования 10.08.2024 г.; принята к публикации 11.09.2024 г.*

*The article was submitted on 1.08.2024; approved after reviewing on 10.08.2024;
accepted for publication on 11.09.2024.*

IRSTI 16.21.07

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.040>

F.R. Halimova^a

E-mail: karimova.safo84@gmail.com

M.B. Kenessova^{b*}

E-mail: madinabaktykyzy@mail.ru, *Corresponding author: madinabaktykyzy@mail.ru

^a*Samarkand state institute of foreign languages, Samarkand, Uzbekistan*

^b*Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan*

INTERPRETATION OF THE CONCEPTUAL FIELD IN COGNITIVE LINGUISTICS

Abstract

This topic examines the most important aspect of cognitive linguistics, which concerns how linguistic units reflect structures and categories existing in human thinking. A conceptual field is a system of related concepts that are perceived and interpreted based on life experience, culture, and cognitive mechanisms.

Cognitive linguistics focuses on understanding how various linguistic expressions (such as metaphors, frames, and schemas) help organize and categorize conceptual structures in human consciousness. The study of conceptual fields allows for a deeper understanding of how individuals construct meanings and build semantic relationships between objects and phenomena in the world.

An important role in this process is played by the conceptual metaphor, which serves as a bridge between abstract and concrete concepts, as well as cognitive schemas that organize our knowledge of the world.

Keywords:

cognitive linguistics, linguistic consciousness, conceptual metaphors, semantics, cognitive schemes, lexico-semantic fields, interpretation of meanings, language and thinking.

For citation:

Halimova F.R., Kenessova M.B. Interpretation of the conceptual field in cognitive linguistics // Philological Sciences Journal. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 44-53.

DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.040>

Introduction

Language is not merely a means of communication; it serves as a powerful tool for shaping and expressing human thought. Within the complex relationship between language and cognition lies the notion of the *conceptual field* – a structured cognitive system that reflects how individuals and cultures categorize, organize, and interpret knowledge. The study of conceptual fields reveals how linguistic units are interconnected, offering a window into the mental architecture of meaning.

Understanding the conceptual field requires examining how core and peripheral elements interact. The core represents stable, universal cognitive structures, while the periphery accommodates cultural, contextual, and experiential nuances. This dynamic relationship highlights how language evolves in tandem with cultural and societal changes, influencing how concepts are perceived and used.

The conceptual field also plays a crucial role in representing cultural values and collective experiences. It acts as a cognitive map that organizes knowledge, reflecting not only linguistic structures but also cultural narratives and worldviews. This perspective underscores the interdisciplinary nature of the concept, linking linguistics, cognitive science, anthropology, and cultural studies.

This article delves into the structure and significance of the conceptual field, exploring its role in linguistic and cultural representation. Through a theoretical examination complemented by practical examples, the study aims to provide a comprehensive understanding of how conceptual fields function as key components of human cognition and language

Materials and Research Methods

This study employs a comprehensive methodological framework to analyze the structure and significance of the conceptual field. The research is based on a qualitative analysis of linguistic data, theoretical works, and cognitive models. The primary materials include scholarly publications on cognitive linguistics, conceptual analysis, and cultural semantics, featuring works by prominent linguists such as D.S. Likhachev, V.I. Karasik, Ye.S. Kubryakova, and Yu.N. Karaulov. These sources provide theoretical foundations and diverse perspectives essential for understanding the conceptual field's nature and structure.

The research methods applied in this study include descriptive, comparative, and structural-semantic analyses. The descriptive method is used to outline the fundamental characteristics of the conceptual field and its components. Comparative analysis allows for examining different theoretical perspectives and identifying common features and distinctions among them. The structural-semantic method is employed to explore the internal organization of conceptual fields, including the relationships between core and peripheral components.

Additionally, cognitive-discursive analysis is utilized to examine how conceptual fields manifest in language and discourse. This method helps reveal the interaction between linguistic expressions and underlying cognitive structures. The study also incorporates elements of ethnolinguistic analysis to investigate the cultural dimensions of conceptual fields, highlighting how cultural values and worldviews shape conceptual structures.

By combining these methods, the research aims to provide a holistic understanding of the conceptual field, focusing on its cognitive, linguistic, and cultural aspects. The integration of theoretical analysis with practical examples ensures a balanced approach, allowing for a nuanced exploration of the conceptual field's role in representing and organizing knowledge within specific cultural and linguistic contexts.

Results and Discussion

In recent times, the phenomenon of the concept has been studied in depth by many researchers who have been engaged in a conceptual approach. D.S. Likhachev after S.A. Askoldov-Alexeyev [Askol'dov, 1997] clarifies this concept. In his opinion, the concept is formed not by the word itself, but, first, separately for the basic (dictionary) meaning of each word, and at the same time, it is individual and national in nature. Which lexical meaning of a word forms a concept is usually known from the context, and sometimes from a general situation. The concept does not come directly from the meaning of the word, but is the result of the clash of the lexical meaning with the personal and collective experience of a person [Likhachev, 1993: 4].

Ye.S. Kubryakova believes that the concept is an operational unity of memory, a mental lexicon, a conceptual system and language of consciousness, a whole picture of the universe, a quantum of knowledge. The most important concepts are expressed in language [BDCT, 1986: 90-92]. V. Krasnykh defines the concept as follows: "Although there are visual-image associations related to it, the most abstract idea of a "cultural object" is one that does not have a visual prototypical image" [Krasnykh, 2003: 272]. According to V.I. Karasik, the main unit of linguistic

cultural studies is the cultural concept – a multi-dimensional semantic form in which values, images, and notions are distinct [Karasik, 2002: 132]. As noted by S.G. Vorkachev, the concept, as an operational unit of thinking, is a method and result of defining and categorizing knowledge [Vorkachev, 2004: 35]. According to Z.D. Popova and I.A. Sternin, the concept is a discrete mental form, which is the main unit of a person's cognitive code with a relatively ordered internal structure. It reflects the result of the cognitive activity of an individual and society, encompassing complex, encyclopedic information about the expressed object or phenomenon and its interpretation, as well as the collective knowledge and attitudes of society towards it [Popova, Sternin, 2007: 24].

In D.U. Ashurova's perspective, the concept is a mental structure that forms a harmonious unity. As the core component of the representation of the world, it holds linguistic and cultural significance and pertains to both the individual and the entire society [Ashurova, Galieva, 2018: 32].

According to O.Q. Yusupov's definition, a concept is a collection of knowledge about something or an event in the external or internal world, consisting of images and the positive, negative, or neutral attitude towards it [Yusupov, 2011: 10].

It is known that a person assimilates both language and the material world in the same way and in the same direction. The perception of the material world simultaneously leads to the formation of concepts about the objects and phenomena being perceived, which later take shape as a mental representation – the concept – and acquire material names [Safarov, 2006: 25].

In D. Khudoyberganova's monograph "*The Anthropocentric Study of Text*", the concept is described as a mental structure that is simultaneously multi-dimensional and multi-layered, exhibiting psychological, cognitive-semantic, and linguocultural aspects. It is emphasized that the fact that the concept is described as the object of both cognitive and linguocultural research further supports this view [Khudoyberganova, 2013: 13].

Academic D.S. Likhachev presented the concept as a special field [Likhachev, 1997: 280-289]. The concept expressed through lexical units has the structure of a core and a boundary area. This field is a system characterized by specific properties, connections, and relationships inherent to any system. In linguistics, the field is traditionally understood as a set of linguistic units that are united by a general meaning and reflect the conceptual similarity of the designated phenomena.

The concept of the "conceptual field" is one of the key notions in cognitive linguistics. Analysis of the works of a number of linguists shows that the term "conceptual field" does not have a clear definition. The concept of a field embodies the idea of the existence of a certain structural quantity that unites linguistic units into a system. The field model of the language system is expressed as a set of permanent fields that are interconnected by peripheral boundaries and have a multi-level character. The structure and content of the conceptual field change depending on the tasks and goals of a particular study. The field approach allows for a comprehensive description of concepts. They enter into various relationships with each other, forming a specific conceptual domain organized in a manner referred to as the conceptual field.

The conceptual field is systematically organized and represents a separate, structured system. The following characteristics of the conceptual field stand out: a multi-level set of tools that are interconnected through systematic relationships and form the structural components of the field; the general meaning at a certain stage that is characteristic of its components; the possibility of distinguishing meanings other than the general meaning, which can be opposite or polar; and its complex structure. The conceptual field model, as a complex mental formation, combines several components, allowing for the presentation of the complex actualized meaning and structure of the communicative-related part of the concept as a reflection of the thinking of speakers of a particular language.

The conceptual field is the largest cognitive structure that encompasses various types of cognitive structures and mental representations. The concept as a system (structural unit) is expressed at the gestalt and conceptual-logical stages (conceptual field stage).

In linguistics, the rules regarding the formation of a field emerged in connection with the analysis of language semantics, primarily lexical semantics. However, in the 1920s, Y.L. Weisgerber linked the idea of the “linguistic field” with a specific worldview inherent to each language, associating it with the concept of “the linguistic picture of the world”. The scholar emphasizes that the notion of the “linguistic field”, belonging to the “psychic intermediary world”, not only encompasses the meanings of individual linguistic units but also serves as a way of implementing the worldview that describes this language [Weisgerber, 1954]. Here, the term "field" is primarily related to the conceptual domain of language.

A distinction between “conceptual” and “semantic fields” was observed by Yu.N. Karaulov. A conceptual field is a conceptual core domain, defined by logical-semantic groups (paradigms) and structures, taking into account the cultural object world and the logic of human thought in a particular language. It represents knowledge about this object world [Karaulov, 1987: 138]. The conceptual field directly reflects reality. A semantic field, on the other hand, is lexically and nationally specific; it represents knowledge about language, words, and their meanings [Ibid: 138]. The associative field represents the ontological reflection of human cognitive activity in linguistic activity. These three types of fields are isomorphic and interact with each other in linguistic activity and perception.

In modern cognitive linguistics, the conceptual field is generally interpreted as a set of concepts organized hierarchically, possessing both integral and differential cognitive properties. In this sense, conceptual fields are inseparable cognitive spaces with complex structures. According to I.A. Tarasova, the conceptual field can be viewed as a complex cognitive structure that includes the propositional, metonymic, and metaphorical models of conceptualization [Tarasova, 2004: 66].

The term “field” is defined as “a set of linguistic units that reflect the conceptual, objective, or functional similarity of phenomena united by their content” [Kobozeva, 2000: 99], or “a method of organizing linguistic elements that share common (unchanging) features” [Schur, 2018: 73].

The field model of the language system is expressed as a set of permanent fields with peripheral zones that transition into one another and have a multi-level character. The concept of a linguistic field has stylistic significance. Research in this area [Admoni, 1968; Gulyga, Shendels, 1969; Bondarko, 1967; Schur, 2018] shows the following main characteristics of the linguistic field concept:

1. The elements constituting the field share semantic commonality and perform a single function in the language.
2. The field unites homogeneous and heterogeneous elements.
3. The field consists of structural components.
4. The field has both vertical and horizontal shapes.
5. The field structure consists of core and peripheral components.
6. Equal fields partially influence each other, forming gradual transition zones, which is a law of field formation in the language system.

There are several main approaches to studying fields:

- 1) Universal-linguistic, where the field is equated with any systematic linguistic form.
- 2) Universal-interdisciplinary, where the linguistic field corresponds to the cultural or associative field.
- 3) Special-linguistic, where the field is understood as a specific unit of the semantic and/or linguistic level of language [Tarlanov, 1995: 21].

The field approach allows for the comprehensive description of concepts. These concepts enter into various relationships with each other and form specially organized conceptual domains, which can be referred to as a conceptual field [Evsukova, 2014: 81], a multiplicity field [Schur 2018: 21], a multi-layered field [Weisgerber, 1954: 135], or a complex field representing a set of syntagmatic and paradigmatic fields [Vasiliev, 1990].

In describing linguistic phenomena, the field approach can include paradigmatic, syntactic [Weisgerber, 1954], grammatical [Admoni, 1968], grammatical-lexical [Gulyga, Shendels, 1969], and functional-semantic [Bondarko, 1967: 32] fields.

In addition to the above types of fields, the semantic field or lexical-semantic field stands out, which is understood as a set of linguistic units that reflect the subject-related, conceptual, or functional similarity of phenomena united by a common meaning. The semantic field is characterized by the existence of semantic relations between its constituent words, the systemic nature of these relationships, the interconnection of lexical units, their relative autonomy, and the continuity of defining its semantic space [Kobozeva, 2000: 5].

Thus, modeling the structure of the conceptual field involves identifying important connections and relationships between the main concept and other related concepts. Structural relationships and connections between concepts are typically described using the concepts of “conceptual set” or “combination of concepts” [Kryuchkova, 2009].

The concept determines the main semantic parameters of the program it implements. The elements of the semantic program can later be updated to form new cognitive concepts, enriching the conceptual system [Toporova, 2003: 41]. It should be emphasized that the characteristics of individual concepts are crucial when shaping a particular field of the conceptual sphere, as differences in cultural experiences of nations manifest precisely in the content of concepts. Studies show that concepts may enter into conflict with foreign conceptual spheres, often manifesting when the value components of the relevant concepts do not match.

The conceptual field is considered a content category designated within linguistic units. Its structure is formed by several important features: the motivating characteristics of the word directly related to the history of the word and its life in the language; the figurative characteristics realized through a certain match; conceptual characteristics that form the semantic field in a particular way; and the value properties that reflect the thinking features of the people, either implicitly or explicitly [Pimenova, 2008: 294-295]. Thus, it can be emphasized that the conceptual field is systematically organized and expresses a distinct constructed fragment.

If we understand the conceptual field as a set of units that express the concept and its core and peripheral conceptual features, the question naturally arises: isn't the term “conceptual field” in this case a synonym for the term “nominative field”, which is understood as a set of linguistic tools that activate concepts?

The semantic approach to understanding the conceptual field adopted in our research allows us to distinguish it from the nominative domain. Within this approach, the focus is primarily on the process of nomination and establishing the connection between the linguistic unit selected for the subject and its reference to the world of reality. In other words, in the nominative field, the nominative function of linguistic units is important, while in the conceptual field, the epistemological function is central. The nominative field is highly stable, with most of the linguistic units included in it being marked by a long-standing tradition, whereas the conceptual field is an open system aimed at realizing various types of meanings and reflecting the thinking of contemporary speakers of the language.

It is also worth noting that the nominative field is the result of the natural development of language, while the conceptual field operates as a result of scientific research and the process of conceptualization, that is, the creation and modification of meanings. Therefore, the conceptual field is constantly updated in various ways. Conceptualization refers to the characteristics of “seeing, perceiving, and creating the world” [Apresyan, 1995: 350-351].

If we consider the conceptual field as a set of concepts, the question arises of how it differs from the concept of “conceptosphere”. I.A. Sternin defines the conceptosphere as “a field of knowledge organized from concepts as its units” and “an organized collection of people’s concepts, a database of thinking” [Popova, Sternin, 2007: 25-26].

Most importantly, the introduction of the concept of the “conceptual field” enables a strict linguistic analysis of the relationships between concepts, the analysis of associative links through their non-verbal expressions, while the concept of “conceptosphere” refers to the social and sociocultural nature of the concept and also includes non-verbal tools.

The conceptual field is viewed as a complex mental formation that integrates several components, which allow it to represent the communicative-relevant aspects of a concept's activated

meaning and structure as a reflection of the thinking of speakers of a particular language. As a way of knowing the world through language, the concept serves as a model of the world based on human language. The content of the conceptual field is expressed through conceptual, psycholinguistic, communicative meanings, as well as value characteristics that allow for filling the primary meaning with new nuances.

The conceptual field is shaped by the set of values expressed by a concept. In the system of linguistic signs, not all of its elements are necessarily reflected, since the mental concept is not always manifested through a linguistic sign—it is constantly evolving and, at times, remains as a non-verbal expression. Studying the conceptual field requires involving cognitive context, as the mental field of the concept has a complex, multi-dimensional structure. For speakers of the language, the most relevant associations form the core of the concept, while less significant associations occupy the periphery.

Currently, the field structure of the concept is described as follows:

Core of the concept: The main cognitive propositional structure that expresses essential knowledge about the concept [Popova, Sternin, 1999]. The core of the concept is a universal component, marked by the semantic characteristics of the key word denoting the studied concept, i.e., the main expressions that are strengthened in explanatory dictionaries and contain potential for further conceptual development. The semes around the key word in the field's core are grouped into lexemes that are equivalent to the archiseme of the field: synonyms, antonyms.

Pre-core area: Regular and most typical lexical-syntactic representations of the concept, isosemic lexical-syntactic structures that fully reflect the denotative structure of the situation.

Near periphery: Lexemes, semes that are located close to the field.

Distant periphery: The lexical and syntactic representations of the concept, which become more complex through the inclusion of various subjective-modal meanings within the conceptual field. The distant periphery consists of sememes and lexemes that are more distantly related to the field.

Boundary periphery: This includes lexemes that contain latent semes that are involved in relationships with the field. A single lexeme, through its different semes, may be included in different regions of the field [Popova, Sternin, 2007]. The study of the field structure of the concept aims to identify and describe the cognitive characteristics that make up the concept's core, near and distant peripheries, and boundary periphery, as well as create the most complete set of linguistic means that express the concept.

The conceptual field includes the following microfields: conceptual, paradigmatic, syntagmatic, metaphorical, and associative-verbal. Each microfield is formed based on the semantic characteristics of the key word and the identification of its core and periphery. “Semantic analysis of linguistic units allows for the identification of the content-semantic core of the concept in linguistic thought” [Bazhenova, Shenkman, 2013: 91-96].

Conclusion

Representing the content of the concept in the form of a field creates an opportunity for modeling the conceptosphere represented as a field in literary works. This allows for determining the significance of artistic text in the verbal expression of the concept. The artistic representation of the world is complex and multifaceted and can sometimes differ from the linguistic expression. The characteristics of the author's depiction of the world are directly related to how metaphorical-logical mental complexes form its basis and how they are expressed in specific literary texts. Therefore, naturally, creating a full and precise classification of artistic concepts can only be achieved by considering multiple works of art.

References

Ashurova D.U., Galieva M.R. Cognitive linguistics. – T.: Vneshinvestprom, 2018. – 160 p.

- Admoni V.G. The Field Nature of Parts of Speech (Based on the Material of Languages of Different Types) // Issues in the Theory of Parts of Speech Based on the Material of Languages of Different Types. – Leningrad: Nauka, 1968. – pp. 98-106. [In Russian]
- Apresyan Y.D. Selected Works. – Moscow: Languages of Russian Culture, 1995. – 464 p. [In Russian]
- Askol'dov S.A. Concept and Word. Russian Literature // From the Theory of Literature to the Structure of Text: An Anthology. – Moscow: Academia, 1997. – pp. 267-279. [In Russian]
- Bazhenova E.A., Shenkman V.I. Nominal Field of the Concept "School" // Vestnik of Perm University. Russian and Foreign Philology. 2013. No. 4 (24). – pp. 91-97. [In Russian]
- Bondarko A.V. On the Interaction of Linguistic Levels within the Framework of the Functional-Semantic Category // Levels of Language and Their Interaction. Abstracts of the Scientific Conference. – Moscow: Moscow Pedagogical Institute, 1967. – pp. 32-35. [In Russian]
- Brief Dictionary of Cognitive Terms (BDCT) / Edited by E.S. Kubryakova. – Moscow, 1996. – 248 p. [In Russian]
- Evsukova T.V. Linguocultural Studies. – Moscow: Flinta; Nauka, 2014. – 478 p. [In Russian]
- Gulyga E.V., Shendels E.I. Grammar-Lexical Fields in Modern German Language. – Moscow: Prosveshchenie, 1969. – 184 p. [In Russian]
- Karasik V.I. Linguistic Circle: Personality, Concepts, Discourse. – Volgograd: "Peremena", 2002. – 477 p. [In Russian]
- Karaulov Y.N. Russian Language and Linguistic Personality. – Moscow: Nauka, 1987. – 264 p. [In Russian]
- Khudoyberganova D. Matnning antroposentrik tadqiqi. – T.: "Fan" nashriyoti, 2013. – 135 b. [In Uzbek]
- Kobozeva I.M. Linguistic Semantics. – Moscow: Editorial URSS, 2000. – 352 p. [In Russian]
- Krasnykh V.V. "One's Own" among "Others": Myth or Reality? – Moscow, 2003. – 375 p. [In Russian]
- Kryuchkova N.V. Discursive Variation of Concepts // Vestnik of Nizhny Novgorod University named after N.I. Lobachevsky. 2009. No. 4. – pp. 271-276. [In Russian]
- Likhachev D.S. The Conceptosphere of the Russian Language // Izvestiya of the Russian Academy of Sciences. Series: Literature and Language. 1993. No. 1. – pp. 4-10. [In Russian]
- Likhachev D.S. The Conceptosphere of the Russian Language // Russian Literature. From the Theory of Literature to the Structure of Text. An Anthology. – Moscow, 1997. – pp. 280-289. [In Russian]
- Pimenova M.V. Figurative and Symbolic Features of the Moon in the Russian Conceptosphere // Concept and Culture. Materials of the III International Conference. – Kemerovo: Kuzbassvuzizdat, 2008. – pp. 294-303. [In Russian]
- Popova Z.D., Sternin I.A. Cognitive Linguistics. – Moscow: AST: East-West, 2007. – 314 p. [In Russian]
- Popova Z.D., Sternin I.A. The Concept of "Concept" in Linguistic Research. – Voronezh, 1999. – 30 p. [In Russian]
- Safarov Sh.S. Kognitiv tilshunoslik [Cognitive Linguistics]. – Jizzax: Sangzor, 2006. – 92 b. [In Uzbek]
- Schur G.S. Field Theory in Linguistics. – Moscow: "LIBROKOM" Publishing House, 2018. – 264 p. [In Russian]
- Tarasova I.A. Poetic Idiostyle in the Cognitive Aspect (Based on the Poetry of G. Ivanov and I. Annensky): PhD Dissertation in Philology. – Saratov, 2004. – 392 p. [In Russian]
- Tarlanov Z.K. Methods and Principles of Linguistic Analysis. – Petrozavodsk: Publishing House "Petrozavodsk University", 1995. – 189 p. [In Russian]
- Toporova V.P. Semantic Program of a Concept // Problems of Verbalizing Concepts in the Semantics of Language and Text: Materials of the International Symposium. Vol. 2. Abstracts of Reports. – Volgograd: Peremena, 2003. – pp. 39-41. [In Russian]

- Vasiliev L.M. Contemporary Linguistic Semantics. – Moscow: Higher School Publishing, 1990. – 176 p. [In Russian]
- Vorkachev S.G. Happiness as a Linguocultural Concept. – Moscow: ITDGK "Gnosis", 2004. – 236 p. [In Russian]
- Weisgerber L. Vom Weltbild der deutschen Sprache. I. Halbband: Die inhaltbezogene Grammatik. – Düsseldorf: Schwann, 1954. – 267 S. [In English]
- Yusupov O'.Q. Ma'no, tushuncha, konsept va lingvokulturema atamalari xususida // Stilistika tilshunoslikning zamonaviy yo'nalishlarida: Ilmiy amaliy konferensiya materiallari. – Toshkent, 2011. – B. 49-56. [In Uzbek]

Ф.Р. Халимова^a

E-mail: karimova.safo84@gmail.com

М.Б. Кеңесова^b

E-mail: madinabakytkyzy@mail.ru, *Байланыс үшін автор: madinabakytkyzy@mail.ru

^aСамарқанд мемлекеттік шет тілдер институты, Самарқанд, Өзбекстан

^bӘл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан

КОГНИТИВТІ ЛИНГВИСТИКАДАҒЫ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ ӨРІСТІ ТҮСІНДІРУ

Аннотация. Мақалада когнитивті лингвистиканың маңызды аспектісі қарастырылады, ол тілдік бірліктердің адам ойлауындағы құрылымдар мен категорияларды қалай көрсететініне қатысты. Тұжырымдамалық өріс-бұл өмірлік тәжірибе, мәдениет және танымдық механизмдер негізінде қабылданатын және түсіндірілетін өзара байланысты ұғымдар жүйесі. Когнитивті лингвистика әртүрлі тілдік өрнектердің (мысалы, метафоралар, кадрлар және схемалар) адам санасындағы тұжырымдамалық құрылымдарды ұйымдастыруға және жіктеуге қалай көмектесетінін түсінуге бағытталған. Тұжырымдамалық өрістерді зерттеу адамдардың мағыналарды қалай құратынын және әлемдегі объектілер мен құбылыстар арасындағы семантикалық қатынастарды қалай құратынын тереңірек түсінуге мүмкіндік береді. Бұл процесте абстрактілі және нақты ұғымдар мен әлем туралы білімімізді ұйымдастыратын когнитивті схемалар арасындағы байланыс қызметін атқаратын тұжырымдамалық метафора маңызды рөл атқарады.

Тірек сөздер: когнитивті лингвистика, тілдік сана, концептуалды метафоралар, семантика, когнитивті схемалар, лексикалық-семантикалық өрістер, мағыналарды түсіндіру, тіл және ойлау.

Сілтеме жасау үшін: Халимова Ф.Р., Кеңесова М.Б. Когнитивті лингвистикадағы тұжырымдамалық өрісті түсіндіру // Philological Sciences Journal. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 44-53. DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.040>

Ф. Р. Халимова^a

E-mail: arimova.safo84@gmail.com

М.Б. Кеңесова^b

E-mail: madinabakytkyzy@mail.ru,

*Автор для корреспонденции: madinabakytkyzy@mail.ru

^aСамаркандский государственный институт иностранных языков, Самарканд, Узбекистан

^bКазахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПОЛЯ В КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКЕ

Аннотация. В статье рассматривается важнейший аспект когнитивной лингвистики, который касается того, как языковые единицы отражают структуры и категории, существующие в человеческом мышлении. Концептуальное поле – это система взаимосвязанных понятий, которые воспринимаются и интерпретируются на основе жизненного опыта, культуры и когнитивных механизмов. Когнитивная лингвистика фокусируется на понимании того, как различные языковые выражения (такие как метафоры, фреймы и схемы) помогают организовывать и классифицировать концептуальные структуры в человеческом сознании. Изучение концептуальных полей позволяет глубже понять, как люди конструируют значения и выстраивают семантические отношения между объектами и явлениями в мире. Важную роль в этом процессе играет концептуальная метафора, которая служит связующим звеном между абстрактными и конкретными понятиями, а также когнитивными схемами, организующими наши знания о мире.

Ключевые слова: когнитивная лингвистика, языковое сознание, концептуальные метафоры, семантика, когнитивные схемы, лексико-семантические поля, интерпретация значений, язык и мышление.

Для цитирования: Халимова Ф.Р., Кенесова М.Б. Интерпретация концептуального поля в когнитивной лингвистике // *Philological Sciences Journal*. – 2024. – Vol. 7. – №3. – Pp. 44-53. DOI <https://doi.org/10.52081/PhSJ.2024.v07.i3.040>

Information about the author:

Halimova Firuza Rustamovna, Doctor of Sciences (DSc), Acting Professor at the Samarkand State Institute of Foreign Languages, Uzbekistan, Samarkand, 140104, Bustonsaroy, 93
ORCID: 0000-0002-5758-5156

Kenessova Madina Bakytkyzy, PhD student at the Department of Russian Philology and World Literature of Al-Farabi Kazakh National University (KazNU), Master of Philology, 050040, Almaty, 71 Al-Farabi Ave., Kazakhstan
ORCID: 0009-0006-3308-3123

Авторлар туралы мәлімет:

Халимова Фируза Рустамовна, ғылым докторы (DSc), Самарқанд мемлекеттік шет тілдері институты профессорының м.а., Өзбекстан, Самарқанд, 140104, Бустонсарой көш., 93. ORCID: 0000-0002-5758-5156

Кенесова Мадина Бақытқызы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің (ҚазҰУ) орыс филологиясы және әлем әдебиеті кафедрасының докторанты, филология магистрі, 050040, Алматы, әл-Фараби даңғылы, 71, Қазақстан
ORCID: 0009-0006-3308-3123

Сведения об авторах:

Фируза Рустамовна Халимова, доктор наук (DSc), и.о. профессора Самаркандского государственного института иностранных языков, Самарканд, Узбекистан, 140104, УЗБ, Бустонсарой, 93.
ORCID: 0000-0002-5758-5156

Кенесова Мадина Бақытқызы, докторант кафедры русской филологии и мировой литературы Казахского национального университета имени аль-Фараби (КазНУ), магистр филологии, 050040, Алматы, пр. ал-Фараби, 71, Казахстан
ORCID: 0009-0006-3308-3123

*Мақала редакцияға 1.07.2024 ж. келіп түсті;
15.07.2024 ж. рецензиядан кейін мақұлданды; 20.08.2024 ж. баспаға қабылданды.*

*Статья поступила в редакцию 1.07.2024 г.;
одобрена после рецензирования 15.07.2024 г.; принята к публикации 20.08.2024 г.*

*The article was submitted on 1.07.2024;
approved after reviewing on 15.07.2024; accepted for publication on 20.08.2024.*

МАҚАЛАНЫ РӘСІМДЕУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

1. Журналға мақала беру үшін авторлар <https://vestnik.korkyt.kz/fil/> веб-сайтына тіркеліп өз мақалаларын жүктеуі тиіс.

2. Жарияланым тілі: қазақ, ағылшын, орыс.

3. Мақаланың көлемі – метадеректерсіз 5-8 бет.

4. Мақала мәтіні келесі тәртіп бойынша рәсімделеді:

• Автордың/авторлардың аты-жөні (екі және одан көп авторлар болған жағдайда *Байланыс үшін автор көрсетіледі), беттің ортасында, қалың кіші қаріптермен жазылады.

• Қызмет орны, қаласы, елі, электронды поштасы; беттің ортасында, курсивті қаріп.

• Мақаланың атауы – беттің ортасында, шегініссіз, қалың кіші қаріптер.

• Аннотация (180-200 сөз). Мақала тіліндегі тірек сөздер (9-10 сөз).

• Мақала мәтіні.....

• Әдебиеттер тізімі (мақала тілінде) және Reference ағылшын тілінде.

• Аннотация және тірек сөздер басқа екі тілде (таяу және алыс шетел авторлары бұл деректерді ағылшын және орыс тілдерінде бере алады, қазақ тіліне журналдың редакциясы аударады).

• Мақала соңында автор туралы ақпарат үш тілде (қазақ, ағылшын, орыс): аты-жөні (толық), ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы, лауазымы, ЖОО (ғылыми ұйым) атауы, мекен-жайы, қаласы, елі және Orcid немесе Scopus ID болуы міндетті.

5. Мәтінді, формулаларды және кестелерді теру үшін Windows жүйесіне арналған Microsoft Word редакторы пайдаланылады. Мәтін редакторының параметрлері: барлық шеті – 2 см; ені бойынша теңестіріледі; қарпі – Times New Roman, өлшемі – 12; жоларалық интервал – 1,15; абзацтық шегініс – 1 см; беттің кескіні – кітап үлгісінде.

6. Әдебиеттер тізіміндегі тиесілі дереккөздерге жасалатын мәтіндегі сілтемелер шаршы жақша ішінде бірінші авторы, басылған жылы, бет(тер) саны көрсетіліп рәсімделеді, мысалы:

1. [Ваджибов, 1999: 45] немесе [Ваджибов, 1999: URL].

2. Егер 2 немесе одан да көп автор болса:

а) [Ваджибов және т.б., 1999: 45] немесе ә) [Шаймерденова, Аманжолова, Бурибаева, 2021: 10].

3. Егер тікелей сілтеме жасалмаған болса: [Ваджибов, 2022]. Тізімнің қарпі – Times New Roman, өлшемі – 12, абзацтың алғашқы тармақ шегерімі –1,25 см, жолдан жолға көшу арқылы ені бойынша теңестіріледі.

7. Әдебиеттер тізімі екі үлгіде:

1) мақала тілінде алфавиттік рет бойынша нөмірленбей беріледі;

2) латынша транслитерациясы, оның шеңберінде тік жақша ішінде ағылшын тіліндегі аудармасы ұсынылады (Reference үлгісін қараңыз).

8. Талаптар ғылыми шолулар, рецензиялар мен есімнамаларға қатысты да қолданылады.

9. Қолжазба орфографиялық және синтаксистік қателердің болмауы мен техникалық безендіру тұрғысынан мұқият тексерілуі тиіс. Техникалық талаптарға сай келмейтін мақалалар пысықтауға қайтарылады. Пысықтауға қайтару қолжазба жариялануға қабылданған жоқ дегенді білдірмейді. Мақаланы безендіру үлгісі ХҒТАР 03.91.03 (мына сілтеме бойынша анықталады: <http://grnti.ru/>).

REQUIREMENTS FOR THE ARTICLE

1. Authors wishing to publish in the journal must register and upload the article on the website <https://vestnik.korkyt.kz/fil/>
2. Languages of publications: Kazakh, English, Russian.
3. The volume of the article – 5-8 pages, without metadata.
4. Scheme of articles construction:
 - Full name of the author/authors (if there are two or more authors the *Corresponding author is indicated), center alignment, bold lower-case letters.
 - Place of work, city, country; e-mail; center alignment, timid.
 - Article title-centered, without indentation, bold lowercase letters.
 - Abstract (180-200 words). Keywords (9-10 words) in the language of the article. • Text of article
 - Reference (in the language of the article) and in English.
 - Abstract and keywords in two other languages (authors from near and far abroad can provide this data in English and Russian, and they are translated into Kazakh by the editorial Board of the journal). Information about the author/authors at the end of the article is given in three languages (English, Kazakh, Russian): Full name, academic degree, academic title, position, university name, address, city, country, ORCID or Scopus ID.
5. Use the Microsoft Word editor for Windows to type text, formulas, and tables. Text editor parameters: margins-2 cm on all sides; width alignment; font-Times New Roman, size12; line spacing-1.15; paragraph indent-1 cm; page orientation-book.
6. References to cited works in the text are square brackets given in brackets, indicating the first author of the work, year of publication: number of page(s). For example:
 1. [Vadjibov, 1999: 45) or [Vadzhibov, 1999: URL];
 2. If two or more authors:
 - a) [Vajibov et al., 1999: 45) or b) [Shaimerdenova, Amanzholova, Buribayeva, 2021: 10];
 3. If there is no direct link: [Vajibov, 2022]. The font of the list itself is Times New Roman, size-12, the first line of the paragraph-with a protrusion of 1.25 cm, width alignment with hyphenation.
7. The list of references is provided in two versions:
 - 1) in alphabetical order without numbering in the language of the article;
 - 2) Latin transliteration, in which the English translation is given in square brackets (see sample: References).
8. Requirements apply to scientific reviews and personalities.
9. The article should be thoroughly checked for spelling and syntax errors and technical requirements. Articles that do not meet the technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the manuscript has not been accepted for publication. A sample of an article IRSTI 03.91.03 (defined by the link <http://grnti.ru/>)

ТРЕБОВАНИЯ К ОФОРМЛЕНИЮ СТАТЬИ

1. Авторы, желающие публиковаться в журнале, должны пройти регистрацию и загрузить статью на сайте <https://vestnik.korkyt.kz/fil/>

2. Язык публикаций: казахский, английский, русский.

3. Объем статьи – 5-8 стр., без метаанных.

4. Статья оформляется в следующем порядке:

- Ф.И.О. автора/авторов (при наличие двух и более авторов указывается *Автор для корреспонденции), выравнивание по центру, жирные строчные буквы. •Место работы, город, страна, e-mail; выравнивание по центру, курсив

- Название статьи – по центру, без отступа, жирные строчные буквы.

- Аннотация (180-200 слов). Ключевые слова (9-10 слов) на языке статьи.

- Текст статьи

- Литература (на языке статьи) и Reference на английском языке.

- Аннотация и ключевые слова на двух других языках (авторы из ближнего и дальнего зарубежья эти данные могут дать на английском и русском языках, на казахский язык переводятся редакцией журнала).

- Информация об авторе/ авторах в конце статьи дается на трех языках (русском, казахском, английском): Ф.И.О. (полностью), ученая степень, ученое звание, должность, название вуза, адрес, город, страна, ORCID или Scopus ID.

5. Для набора текста, формул и таблиц используется редактор Microsoft Word для Windows. Параметры текстового редактора: поля – 2 см со всех сторон; выравнивание по ширине; шрифт – Times New Roman, размер – 12; межстрочный интервал – 1,15; абзацный отступ – 1 см; ориентация листа – книжная.

6. Ссылки в тексте на соответствующий источник из списка литературы оформляются в круглых скобках с указанием первого автора работы, года издания, номера страниц(-ы), например:

1. [Ваджибов, 1999: 45] или [Ваджибов, 1999: URL]

2. Если 2 и более автора:

а) [Ваджибов и др., 1999: 45] или б) [Шаймерденова, Аманжолова, Бурибаева, 2021: 10];

3. Если нет прямой ссылки: [Ваджибов, 2022]. Шрифт самого списка – Times New Roman, размер – 12, абзац – отступ 1,25, выравнивание по ширине с переносами.

7. Список литературы предоставляется в двух вариантах: 1) по алфавиту без нумерации на языке статьи; 2) латинской транслитерацией, в рамках которого в квадратных скобках дается перевод на английский язык (см. Образец: Reference).

8. Требования распространяются на научные обзоры, рецензии и персоналии.

9. Статья должна быть тщательно выверена на орфографические и синтаксические ошибки и техническое оформление. Статьи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись не принята к публикации. Образец оформления статьи МРНТИ 03.91.03 (определяется по ссылке: <http://grnti.ru/>)

PHILOLOGICAL SCIENCES JOURNAL

2023 жылдан бастап шығады
Издается с 2023 года
Published since 2023

Жылына төрт рет шығады
Издается четыре раза в год
Published four times a year

Редакцияның мекенжайы:

120014, Қызылорда қаласы,
Әйтеке би көшесі, 29 «А»,
Қорқыт Ата атындағы
Қызылорда университеті
Телефон: (7242) 27-60-27
Факс: 26-27-14
E-mail:
Philological_Journal@korkyt.kz
Web-site: <https://vestnik.korkyt.kz/>

Адрес редакции:

120014, город Кызылорда, ул.
Айтеке би, 29 «А»,
Кызылординский университет
имени Коркыт Ата
Телефон: (7242) 27-60-27
Факс: 26-27-14
E-mail:
Philological_Journal@korkyt.kz
Web-site: <https://vestnik.korkyt.kz/>

Address of edition:

120014, Kyzylorda,
29 «A» Aiteke bie str.,
Korkyt Ata Kyzylorda
University
Tel: (7242) 27-60-27
Fax: 26-27-14
E-mail:
Philological_Journal@korkyt.kz
Web-site: <https://vestnik.korkyt.kz/>

Құрылтайшысы: Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті
Учредитель: Кызылординский университет имени Коркыт Ата
Founder: Korkyt Ata Kyzylorda University

Жарияланған мақала авторларының пікірі редакция көзқарасын білдірмейді. Мақала мазмұнына автор жауап береді. Қолжазбалар өңделеді және авторға қайтарылмайды. Журналда жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.

Опубликованные статьи не отражают точку зрения редакции. Автор несет ответственность за содержание статьи. Рукописи редактируются и авторам не возвращаются. Материалы, опубликованные в журнале, не могут быть воспроизведены без ссылки.

The published articles do not reflect the editorial opinion. The author is responsible for the content of the article. Manuscripts are edited and are not returned the authors. Materials published in the journal can not be republished without reference.

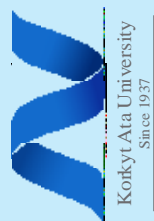
Қазақстан Республикасының Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі
2023 жылы 31 наурызда №КЗ70ВРҮ00067251 берілген
бұқаралық ақпарат құралын есепке алу куәлігі

Техникалық редакторы: Абуова Н.А.
Компьютерде беттеген: Махаш А.

Теруге 16.09.2024 ж. жіберілді. Басуға 27.09.2024 ж. қол қойылды.
Форматы 60 × 841/8. Көлемі 3,5 шартты баспа табақ. Индекс 76219.
Таралымы 50 дана. Тапсырыс 0192. Бағасы келісім бойынша.

Сдано в набор 16.09.2024 г. Подписано в печать 27.09.2024 г.
Формат 60 × 841/8. Объем 3,5 усл. печ. л. Индекс 76219.
Тираж 50 экз. Заказ 0192. Цена договорная.

Университет баспасы: 120014, Қызылорда қаласы, Әйтеке би көшесі, 29А.

Philological
Sciences Journal